

B&B
VIŠJA STROKOVNA ŠOLA

Diplomsko delo višješolskega strokovnega študija
Program: Ekonomist
Modul: Asistent v mednarodnem poslovanju

**PROCESIRANJE IN POTEK NAROČILA
ZA IZDELAVO ŠTEVCEV V PODJETJU
ISKRAEMECO TER IZVEDBA
IZVOZNEGA POSLA**

Mentor: dr. Rok Mencej
Lektorica: Bojana Bajec, prof. slov. jez. in knjiž.

Kandidatka: Marjeta Šter

Kranj, november 2011

ZAHVALA

Zahvaljujem se mentorju dr. Roku Menceju.

Hvala sodelavkam in sodelavcem iz podjetja Iskraemeco d.d., ki so me spodbujali in kakor koli pripomogli pri nastajanju diplomskega dela.

Zahvaljujem se tudi lektorici Bojani Bajec, ki je lektorirala mojo diplomsko nalogo.

Posebej se zahvaljujem moji družini, ki me je podpirala in mi je stala ob strani v času mojega študija.

IZJAVA

»Študentka Marjeta Šter izjavljam, da sem avtorica tega diplomskega dela, ki sem ga napisala pod mentorstvom g. dr. Roka Menceja.«

»Skladno s 1. odstavkom 21. člena Zakona o avtorski in sorodnih pravicah dovoljujem objavo tega diplomskega dela na spletni strani šole.«

Dne: 28. 11. 2011

Podpis: Marjeta Šter

POVZETEK

V moji diplomski nalogi vam bom predstavila potek procesiranja naročil za izdelavo števecv za merjenje električne energije v Iskraemecu ter izvedbo izvoznega posla. V diplomski nalogi bomo podrobno spoznali celoten proces, od začetka nastanka posla do prodaje izdelka.

V prvem delu diplomske naloge bomo spoznali proces pridobivanja naročil in obdelavo naročil ter vnos podatkov izdelkov v informacijske sisteme.

V osrednjem delu bomo spoznali, kako pomembna je komunikacija v poslovnem svetu in katere načine komunikacije uporabljamo za sklepanje poslov, poznavanje davčne in carinske zakonodaje ter poznavanje instrumentov plačilnega zavarovanja.

V zaključku pa vam bom predstavila praktičen primer izvedbe izvoza. Predvsem je pomembno, na kaj vse moramo biti pozorni pri pripravi dokumentov za odpremo oz. prodajo izdelka, da dokumenti ustrezajo vsem davčnim in carinskim zakonom, katerim moramo pozorno slediti.

Kot vedno pa iščemo izboljšave pri procesih, kaj vse bi lahko izboljšali, da bi si s tem olajšali delo in prihranili čas. V našem primeru bi bilo ključnega pomena, da bi poenotili informacijski sistem, da bi bila možnost prenosa podatkov, tako nam le-teh ne bi bilo potrebno večkrat vnašati v različne sisteme.

KLJUČNE BESEDE

- naročilo
- procesiranje naročil
- pogodba
- prodaja
- nabava
- incotermsi
- carina
- tržnik
- referent

ABSTRACT

This thesis presents the course of processing orders for the manufacture of electricity meters at Iskraemeco and the implementation of an export transaction. The thesis gives a detailed presentation of the entire process, from the beginning when the transaction is agreed to the actual selling of the product.

In the first part of the thesis we will learn more about the process of obtaining orders and order processing, and the entry of order data to the information system.

The central part of the thesis illustrates the importance of communication in business processes and describes the methods of communication used to do business, obtain knowledge of tax and customs legislation, and learn about the instruments of payment insurance.

In the conclusion, a practical example of an export transaction is presented. When preparing the documents for shipment or sales, utmost attention needs to be paid to ensure that the documents comply with all the applicable tax and customs laws and regulations.

Normally, our major goal is to find ways to improve and facilitate the existing processes. In the case described, it would be vital to either implement a single IT system or upgrade the existing systems to enable data transmission between systems, which would reduce the unnecessary work load related to repeated entering of data into various systems.

KEYWORDS

- order
- processing of orders
- contract
- sale
- purchasing
- Incoterms
- customs
- marketing
- sales assistant

Kazalo

1	UVOD.....	1
1.1	PREDSTAVITEV PROBLEMA.....	1
1.2	PREDSTAVITEV OKOLJA – podjetja iskraemeco d.d.....	1
1.3	METODE DELA.....	4
2	PRIDOBIVANJE IN SKLEPANJE POGODB.....	4
2.1	PREDSTAVITEV IZDELKA IN RAZISKAVA TRGA.....	4
2.2	SKLEPANJE POGODB.....	6
2.3	PRIDOBIVANJE NAROČIL.....	7
2.4	IZDELAVA PONUDBE IN SPREJEM NAROČILA.....	7
3	OBDELAVA NAROČILA.....	8
3.1	SPREJEM NAROČILA IN VNOS V INFORMACIJSKI SISTEM.....	8
4	SPREMLJANJE NAROČILA SKOZI CELOTEN PROCES IZDELAVE.....	11
4.1.	NAČRTOVANJE PROCESOV ZA REALIZACIJO PROIZVODA.....	12
4.2.	PROIZVODNI PROCES.....	12
4.3.	PAKIRANJE IN TRANSPORT IZDELKOV.....	12
5	VLOGA KOMUNICIRANJA V PROCESU.....	13
5.1.	GOVORNA KOMUNIKACIJA.....	13
5.2.	PISNA KOMUNIKACIJA.....	13
5.3.	BONTON TELEFONIRANJA.....	14
6	PRIPRAVA DOKUMENTACIJE ZA IZVOZ BLAGA OZ. PRODAJO V DOMAČEM OKOLJU.....	16
6.1.	POSLOVANJE V EUROPSKI UNIJI – CARINSKI SISTEM.....	16
6.2.	INTRASTAT.....	17
6.3.	TARIC.....	18
6.4.	SHEMA POREKLA V EU.....	22
6.5.	DVOJNA RABA.....	22
6.6.	CARINSKI STATUS BLAGA.....	23
6.7.	IZVOZNI POSEL.....	26
7	ORGANIZIRANJE PREVOZA.....	27

7.1.	PRIPRAVA ODPREMNIH DOKUMENTOV	27
7.2.	ODPREMA BLAGA	27
7.3.	ŠPEDITERSKE STORITVE	34
7.4.	INCOTERMS 2010	34
8	PLAČILNI INSTRUMENTI IN ZAVAROVANJE PLAČIL	36
8.1.	PLAČILO NA ODPRT RAČUN	36
8.2.	DOKUMENTARNI AKREDITIV	36
8.3.	DOKUMENTARNI INKASO	36
8.4.	BANČNA GARANCIJA	37
9.	PRAKTIČNI PRIMER IZVEDBE IZVOZA	37
9.1.	PREDSTAVITEV AKREDITIVA	37
9.2.	PRIPRAVA DOKUMENTOV	38
9.3.	NAKLAD BLAGA NA KAMION OZ. V KONTEJNER TER CARINJENJE	38
10.	ZAKLJUČEK	55
	PRILOGE	57
	KAZALO SLIK	57

1 UVOD

1.1 PREDSTAVITEV PROBLEMA

Vsako proizvodno podjetje ima cilj izdelati kvalitetne izdelke in jih prodati na trgu. Da podjetje lahko izdelava kvaliteten in konkurenčen izdelek, je pomemben pristop k procesu izdelovanja, zato se bom v diplomski nalogi osredotočila na potek procesiranja naročil za izdelavo števecv v Iskraemecu, kjer sem zaposlena. Opisala bom, kako poteka proces od sklenitve pogodbe med kupcem in prodajalcem oz. proizvajalcem, prejetje naročila v podjetje, tehnična obdelava naročila in vnos v računalniški sistem, spremljanje naročila skozi celoten proces izdelave, pridobitev ustreznih dokumentov za nemoteno prodajo oz. izvoz proizvodov, preverjanje porekla izdelka, opremljanje izdelka s carinskimi tarifami ter natančen postopek izvedbe prodaje oz. izvoza – organiziranje prevoza – glede na pariteto – uporaba incotermsov, ki je dogovorjena v pogodbi oz. v naročilu. Predstavila bom še, kako poteka izvoz in pridobitev dokumentov o poslani pošiljki.

1.2 PREDSTAVITEV OKOLJA – PODJETJA ISKRAEMECO D.D.

Iskraemeco je med vodilnimi svetovnimi ponudniki naprav in sistemov za merjenje, registracijo in obračun električne energije. Že šesto desetletje uspešno združujemo izkušnje z inovacijami in novimi tehnologijami pri zadovoljevanju različnih potreb na področju merjenja in obračuna porabe električne energije.

Najpomembnejši mejniki v razvoju Iskraemeca:

V letih 1920–1945 so bili na mestu, kjer danes stoji podjetje Iskraemeco proizvodni obrati tekstilne in strojne industrije.

Leta 1945 so obrate preimenovali v Strojne tovarne in v proizvodni program tega podjetja uvrstili tudi razvoj in proizvodnjo števecv električne energije. Leta 1946 so se Strojne tovarne preimenovali v Iskra. Leta 1948 je stekla redna proizvodnja enofaznega števecv.

Zaradi potreb trga se je proizvodnja povečala in leta 1954 so v Iskri pognali prvi proizvodni tekoči trak. Leta 1958 se je začela proizvodnja trifaznih števecv.

V sedemdesetih letih so Iskrini strokovnjaki razvili prve elektronske precizijske števecv in zvočnofrekvenčne sprejemnike.

Leta 1986 so postavili prvi sistem za merjenje in obračun električne energije.

Devetdeseta leta so podjetju Iskra Števecv prinesla samostojnost in s tem večji prodor v svet. Stekla je proizvodnja monolitnega števecv, v katerega je bilo vgrajenih nekaj

lastnih patentov. Kakovost poslovanja je bila prilagojena mednarodnim standardom ISO 9001. Tekoče trakove so začeli opuščati, uvajali so integrirana delovna mesta.

Spreminjanje družbenega sistema je vodilo k lastninjenju in ob koncu procesa lastninskega preoblikovanja leta 1994, ko so delavci izbrali model notranjega lastništva, so le-ti postali 60-odstotni lastniki nove delniške družbe Iskraemeco.

Za leta 1995–2000 je značilna obnova tehnoloških in poslovnih procesov ter proizvodnih prostorov.

Sisteme kakovosti in varovanja okolja so v letu 2001 preoblikovali v integriran sistem vodenja poslovanja po standardu ISO 9001:2000.

Strategija podjetja je usmerjena v internacionalizacijo proizvodnje in globalizacijo trženja. Leta 2002 je imelo podjetje v tujini že štirinajst podjetij, v katerih ima različni lastniški delež. Poleg sistema za merjenje in obračun energije v industriji so razvili tudi sistem, ki pokriva gospodinske odjemalce.

Iskraemeco d.d. je slovensko podjetje s sedežem v Kranju. V procesu lastninjenja se je podjetje leta 1994 preoblikovalo v delniško družbo z zasebnim kapitalom. 13. 11. 2007 sta nova strateška lastnika podjetja postali egipčanski družbi iz skupine El Sewedy, in sicer družbi El Sewedy Electrometer Egypt in El Sewedy Cables. 12. 02. 2008 pa je iz razloga konsolidacije lastništva družba El Sewedy Cables odkupila celotni delež družbe El Sewedy Electrometer Egypt, tako da je sedaj v lasti družbe El Sewedy Cables 97,6 odstotni delež Iskraemeca.

Osnovna dejavnost je razvoj, proizvodnja in trženje indukcijskih in elektronskih števecv električne energije ter plinskih in toplotnih števecv. Uveljavlja se tudi na področju sistemov za vodenje pri proizvodnji, distribuciji in porabi električne energije ter na področju laboratorijskih storitev. S svojimi proizvodi je podjetje prisotno na slovenskem, evropskem in drugih trgih po svetu. Podjetje internacionalizira proizvodnjo in trženje v povezanih podjetjih po svetu, da bi se čim bolj približalo odjemalcem.

Proizvodni program podjetja Iskraemeco, d.d. sestavljajo:

- enofazni in trifazni indukcijski in elektronski števeci električne energije,
- števeci za industrijo in gospodinjstvo z dodatnimi napravami,
- elektronski precizijski števeci,
- sistemi za merjenje, registracijo, obdelavo in prenos podatkov o pretoku električne energije,
- storitve laboratorijev na področju kalibracij, preskušanj in overjanja (certificiranje, verifikacija) instrumentov in materialov.

Slika 1: Podjetje Iskraemeco Kranj iz zraka

Vir: <http://www.iskraemeco.si/emecoweb/slo/privat/contact.html>, okt. 2011

Kakovost temelji na timskem delu

Kakovost naših izdelkov in storitev temelji na integriranem sistemu vodenja poslovanja po standardu ISO 9001:2000. Združuje sisteme vodenja kakovosti, ravnanja z okoljem, kakovosti laboratorijev do finančnega vodenja, prava, varnosti in zdravja pri delu ter varnosti premoženja in podatkov. Celoviti sistem vodenja poslovanja temelji na procesnem modelu stalnih izboljšav, s čimer stalno povečujemo učinkovitost ter zadovoljstvo kupcev, zaposlenih in lastnikov.

S svojimi izdelki in storitvami prispevamo k trajnostnemu razvoju

Poslanstvo Iskraemeca je omogočati distribucijam in industriji, da izboljšujejo svoje poslovanje z zmanjšanjem škodljivega vpliva na okolje. Naprave in sistemi, ki omogočajo upravljanje porabe energije, so prispevek Iskraemeca k trajnostnemu razvoju. Zagotovilo za dober odnos do okolja je tudi standard ISO 14001.

1.3 METODE DELA

Spremljanje naročila skozi celoten proces izdelave električnih števecv poteka s pomočjo internih informacijskih sistemov – Lotus Notes in Baan. Prav tako je potrebna tudi interna komunikacija med odgovornimi osebami iz različnih oddelkov v podjetju.

Pri celotnem procesu se srečamo tudi s komunikacijo med prodajalcem in kupcem – poslovnem partnerjem, kar pa se izvede preko telefona ali preko e-pošte. V vmesni komunikaciji med prodajalcem in kupcem pa nastopi špediter oz. prevoznik, kateri poskrbi za izvedbo prevoza izdelkov od prodajalca do kupca.

2 PRIDOBIVANJE IN SKLEPANJE POGODB

Sklepanje pogodb med kupci in dobavitelji je dobrodošlo, saj pisna pogodba pomaga pri reševanju sporov, ki se lahko pojavljajo med poslovanjem, saj s tem določene pravice in obveznosti strank postanejo del poslovnega dogovora. Za nemoten potek poslovanja je potrebno natančno sestaviti pogodbo, v katero se vključijo roki in pogoji, za katere se stranki dogovorita.

2.1 PREDSTAVITEV IZDELKA IN RAZISKAVA TRGA

Za izvedbo dobre prodaje izdelka je najprej potrebno na trgu predstaviti in ponuditi kvaliteten izdelek, ki ustreza potencialnemu kupcu

Kje in kaj ponujamo, pa je odvisno od:

- potreb trga, lokalne zakonodaje,
- političnih razmer,
- gospodarske klime,
- carinskih in necarinskih preprek,
- nekonvertibilnosti denarja ter
- konkurence.

Načini predstavitve izdelkov oz. kako lahko sklepamo posle:

- spremljanje razmer na trgu,
- predstavitve na sejmih,
- licitacije,
- sodelovanje na tenderjih.

Pri raziskavi trga se išče stik s potencialnimi odjemalci in poslovnimi partnerji zaradi kasnejšega sodelovanja in pomoči pri nastopu na razpisih in pri pripravi na tenderske nastope. Aktivnosti in oblike sodelovanja s potencialnimi partnerji je odvisne od velikosti in potreb trga, postavljenih ciljev ter vizije oz. strategije družbe.

Slika 2: Proizvod Iskraemeco, Trifazni elektronski števec MT172

Vir: http://www.iskraemeco.si/emecoweb/slo/products/bdf/mt172_ang.pdf, nov. 2011

Slika 3: Proizvod Iskraemeco, Trifazni elektronski števec MT830

Vir: http://www.iskraemeco.si/emecoweb/slo/products/bdf/MT830_MT831_ang.pdf, nov. 2011

2.2 SKLEPANJE POGODB

Pogodba je pravniški izraz za sporazum med dvema ali več strankami, v katerem pogodbene stranke opredelijo medsebojne pravice in obveznosti.

Za veljavno sklenitev pogodb morajo biti izpolnjene določene splošne predpostavke, in sicer:

- glede pogodbenih strank (pravna in popolna poslovna sposobnost in sposobnost razsojanja); pogodba ne sme biti sklenjena v zmoti, prevari, pod vplivom sile ali grožnje;
- glede vsebine izjave volje (svobodno oblikovana prava volja in soglasje volj);
- glede vsebine obveznosti oz. izpolnitvenega ravnanja (predmet pogodbe mora biti mogoč, dopusten, določen ali določljiv) in
- glede razloga oz. okoliščin zaradi katerih pogodbeni stranki sklepata določeno pogodbo (poslovna podlaga – causa).

Posebne oz. dodatne predpostavke za veljavno sklenitev pogodbe pa so tiste, ki so določene samo za določene vrste pogodb. Posebne predpostavke za veljavno sklenitev oz. začetek učinkovanja pogodbe so lahko določene bodisi z zakonom bodisi jih določita pogodbeni stranki (npr. pisna oblika pogodbe).

Splošno pravilo je, da se za sklenitev pogodbe ne zahteva nikakršna oblika (neobličnost), razen če zakon drugače določa.

Zakon dovoljuje tudi, da se pogodbeni stranki sporazumeta, da naj bo posebna oblika pogoj za veljavnost njune pogodbe.

POGODBENE STRANKE

Pogodbe lahko sklepajo med seboj fizične in pravne osebe, ki imajo pravno in popolno poslovno sposobnost. Pravno sposobnost pridobijo fizične osebe z rojstvom, pravne pa praviloma z vpisom v sodni register. Poslovno sposobnost (tj. sposobnost z lastnimi dejanji in lastno voljo pridobivati pravice in prevzemati obveznosti v pravnih razmerjih) pa fizične osebe pridobijo s polnoletnostjo, za pravne osebe pa je odločilen njihov zastopnik, preko katerega izražajo svojo voljo.

GOSPODARSKE POGODBE

Gospodarske pogodbe so pogodbe, ki jih sklepajo med seboj gospodarski subjekti. Za gospodarske subjekte se štejejo gospodarske družbe in druge pravne osebe, ki opravljajo pridobitno dejavnost ter samostojni podjetniki, posamezniki.

Za gospodarske subjekte se štejejo tudi druge pravne osebe, kadar se v skladu s predpisom občasno ali ob svoji pretežni dejavnosti ukvarjajo tudi s pridobitno dejavnostjo, če gre za pogodbe, ki so v zvezi s tako pridobitno dejavnostjo.

Za gospodarske pogodbe Obligacijski zakonik določa več izjem (npr. uporabo poslovnih običajev, uzanc in poslovne prakse, posebno pravilo o času, potrebnem za zastaranje terjatev iz gospodarskih pogodb, obresti pri posojilni pogodbi se domnevajo, domneva oderuških obresti ne velja za gospodarske pogodbe, gospodarska pogodba nastane, čeprav kupnina ni določena oz. določljiva, krajši rok za obvestilo o očitnih in skritih napakah na stvari, pravilo po katerem pri

gospodarskih pogodbah porok odgovarja kot porok in plačnik) (Vir: <http://pogodba.net/pogodba/maj2011>).

2.3 PRIDOBIVANJE NAROČIL

Spremljanje potreb trga, lokalne zakonodaje ter predstavitve podjetja in izdelkov, primernih za ciljni trg, so naloge, ki jih skladno s planom regije vodi prodajni vodja. Pri pripravi izdelkov za trg (tipska odobritev) upošteva proizvodne (standardni izdelki) in razvojne (novosti) zmogljivosti. Za pomoč pri doseganju ciljev po potrebi vključuje strokovne službe v podjetju (tehnična podpora prodaji, sistemske rešitve) ali zunanje institucije. Pri raziskavi trga išče stik s potencialnimi odjemalci in poslovnimi partnerji zaradi kasnejšega sodelovanja in pomoči pri nastopu na razpisih in pri pripravi na tenderske nastope. Aktivnosti in obliko sodelovanja s potencialnimi partnerji v nadaljevanju vodi prodajni vodja in je odvisna od velikosti potreb trga, postavljenih ciljev ter vizije družbe.

V primeru, da na konkretnem trgu obstaja povezano podjetje, potekajo aktivnosti preko povezanega podjetja. Aktivnosti vodi prodajni vodja skladno s cilji in potrjenim planom poslovnega sodelovanja.

Poslovni partner na osnovi lastne potrebe ali potreb odjemalca, ki ga zastopa, pripravi in posreduje tehnične in komercialne zahteve.

Pri pripravi tehničnih zahtev prodajni vodja ali povezano podjetje odjemalcu nudi pomoč, če jo ta zahteva. Z vključitvijo prodajnega vodje se, če ta to zahteva, vključijo tudi strokovne službe v podjetju.

2.4 IZDELAVA PONUDBE IN SPREJEM NAROČILA

Pred izdelavo ponudbe prodajni vodja preveri, če so v tehnični rešitvi, ki so jo pripravile strokovne službe, zahteve odjemalca usklajene in v primeru odstopanj od prvotnih tudi dokumentirane.

Prodajni vodja dopolni tehnični del s komercialnim in izdelava ponudbo, ki jo posreduje direktorju prodaje in marketinga v pregled. Po pregledu in morebitni uskladitvi prodajni vodja podpisano ponudbo skupaj z v povpraševanju zahtevanimi prilogami posreduje odjemalcu, kopijo pa obdrži v osebni arhivu.

Naročila sprejema prodaja oz. prodajni vodja. Dandanes nam poslovni partnerji naročila pošiljajo po e-mailu ali faksu, lahko pa tudi po klasični pošti. Naročila, ki prispejo na drug naslov v podjetju, je prejemnik dolžan posredovati v prodajo, ki naročilo odstopi pristojnemu prodajnemu vodji, ki preveri ali je naročilo kompletno (vsi listi priloge) in potrdi prejem odjemalcu.

Po opravljeni potrditvi prodajni vodja pregleda ali je naročilo posledica ponudbe, pogodbe, dogovora ali je prvi stik. Če naročilo ni posledica ponudbe, dogovora ali pogodbe vrne naročilo v fazo – možno izdelati ponudbo.

V primeru, da je naročilo izdelano na osnovi predhodnih aktivnosti in od njih ne odstopa, prodajni vodja to potrdi s podpisom na original. V primeru odstopanj jih razreši z odjemalcem. Končen dogovor dokumentirana s popravkom in podpisom, na originalu priloži popravek prejet in potrjen s strani odjemalca.

Naročilo in vse spremljajoče dokumente ter tudi tiste, ko so posledica uskaljevanj prodajni vodja vnese v Lotus Notes (v nadaljevanju LN) – aplikacija za naročanje izdelkov.

3 OBDELAVA NAROČILA

3.1 SPREJEM NAROČILA IN VNOS V INFORMACIJSKI SISTEM

- Vnos naročila v informacijski sistem Lotos Notes

Po pregledu naročila s strani vodje prodaje ali tržnika nadaljujemo z vnosom naročila v aplikacijo LN – Naročanje izdelkov .

Ko je naročilo vneseno v LN se prične proces pregleda zahtev v zvezi s proizvodnim naročilom. Sledi pregled materiala, ki ga potrebujemo za izdelavo proizvoda – izdelka.

- Tehnična obdelava

V oddelku Tehnična obdelava naročil se naročilo tehnično obdela po zahtevah, ki so navedene v naročilu. V tehniški specifikaciji je točno razvidno, kako bo proizvod – števec izdelan, kako bo zapakiran in odpremljen. Vsak števec je označen s kodo oz. 9-mestno številko in nazivom. Ko se specifikacija »jasna in čista« se obdelano naročilo v LN pošlje naprej, kjer se v oddelku Procesiranje naročil izvede vnos v aplikacijo Baan.

- Vnos naročila v informacijski sistem Baan

Ob spremljanju aplikacije LN mora referentka le-to ažurno urejati. Ko se pojavi v LN zahtevka, da je določeno naročilo spremenilo status in je pripravljeno za vnos v Baan, to uredi tako, da v aplikacijo Baan, ki je podprta z veliko bazo podatkov, vnese naročilo, kjer bo v končni fazi tudi fakturirano.

Ob vnosu naročila v Baan mora najprej vnesti podatke o kupcu, načinu transporta, načinu plačila ter kodo, količino in ceno izdelka.

Od tega trenutka naprej spremljamo naročilo v dveh sistemih zaradi obsežnosti podatkov, katerih oba sistema ne podpirata.

tdsis4101m000 : Vzdrževanje naročil kupcev [200]

Datoteka Urejanje Skupina Možnosti Nalog Orodja Specialno Pomoč

Forma 1 Forma 2 Forma 3

Naročilo kupca 301704 Ročno Argus International Pvt Ltd. 2

Kupec 910615 ID= Poštni naslov

Vrsta naloga SN1 Skladiščni nalog 1 Specifično Ne Šifra

Kontaktna oseba 144 SRI LANKA

Fin. podjetje 200 ISKRAEMECO d.d. Argus International Pvt Ltd. 2

Pogodba 0 Pannipitiya Road

Načrt poti Pelawatte, Battaramulla

Datum naročila 14.01.2011

Plan.dat.prev. 15.03.2011 Naslov dostave

Plan.dat.dost. 15.02.2011 7.11 Specifično Ne Šifra

Zra.po.obrok. Ne

Referenca A sw-10/0579

Referenca B

Popust nar. [%] 0,00

Besedilo Ne

Vrstice
Spec.pošt.nasl.
Pos.nasl.dost.
Ročno blokiranj

Slika 4: Vnos podatkov o kupcu v sistem Baan - vzdrževanje naročil kupcev

Vir: Izpis iz Baana (Informacijski sistem Iskraemeco)

tdsis4102s000 : Vzdrževanje vrstic naročila kupca [200]

Datoteka Urejanje Skupina Možnosti Nalog Orodja Specialno Pomoč

Poz	Posel	Artikel	P.e	Naročena kol	Cena
10	020360289000	T31AT2-S 3x230/4		2,0000	100

Forma 1 Forma 2 Forma 3 Forma 4 Forma 5

Meja kredita 0 Odprti saldo 260 Saldo naloga 260

Nalog /Kupec 301704 / 910669 Search Po Naročen [kos] 2,0000

Pozicija 10 Dop.naročilo 0,0000

Posel Direk.dostava Ne

Sistem šif. art. Cena [kos]

Artikel 020360289000 T31AT2-S 3x230/400V 100/5A

Pakina enota Nivo cene Ročno vnešeno

Kateg. artikla Standardni Ver. Odst. popu. 0,00

Varianta izdelka Znesek pop. 0,0000

Skladišče 070 GOTOVI IZDELKI Nivo popusta Ni definirano

Plan.dat.dost. 04.02.2011 0511 Znesek [EUR]

Besedilo Ne

zoom

Slika 5: Vnos podatkov o artiklu v sistem Baan - vzdrževanje naročil kupca

Vir: Izpis iz Baana (Informacijski sistem Iskraemeco)

- Naročilo nato obdelajo v tehnologiji

Ko je naročilo vneseno v Baan, naročilo v LN tudi spremeni status – to je oddelku Tehnologija, tu se še enkrat preverijo vse zahteve, ki so bile definirane v oddelku Tehnična obdelava podatkov. Ko je se v oddelku Tehnologije obdelalo naročilo, se v sistemu LN posreduje v plan.

- Naročilo v planu

Naročilo v Planski službi obdelava planer, kateri mora preveriti zaloge stanja materiala, kateri se bo potreboval za izdelavo števca, prav tako mora preveriti razpoložljivost kapacitet. Ko planska služba preveri vse razpoložljive kapacitete – o materialu in izdelavi – delovna mesta in določi rok izdelave izdelkov, naročilo v LN pošlje nazaj v procesiranje naročil v prodajo.

- Procesiranje naročil

V procesiranju naročil se zopet uporabita obe aplikaciji LN in Baan. Ob spremljanju aplikacije LN nam planska služba sporoči datum izdelave števcev.

Nato se v LN uredi odobritev in v Baanu izdelava potrditev naročila, katero pošljemo kupcu, ki ga obenem obvestimo, kdaj bodo izdelki pripravljeni za odpremo.

- Odobritev naročila

Odobritev naročila se izvede v oddelku Procesiranje naročil. Po pregledu kupčevega naročila in primerjavi določenega datuma s strani planske službe, pošljemo ustrezen datum odpreme kupcu v obliki potrditve naročila.

- Izdelava naročila

Ko je naročilo »papirnato« obdelano v vseh procesih, se prične proizvodni proces - izdelava gotovega izdelka v proizvodnji.

- Naročilo pripravljeno za odpremo

Iz proizvodnje – oddelka Pakirnice prejmemo obvestilo – nakaznico, da so izdelki gotovi, primerno zapakirani ter pripravljene za odpremo.

- Poizvedba o pakiranju

Oddelek logistike nam nato posreduje podatke o zapakiranem blagu, kateri zajemajo bruto in neto težo kartona oz. palete ter dimenzije. Ko so vsi podatki o pošiljki znani, glede na pariteto v naročilu steče proces organiziranja prevoza blaga do naročnika - prejemnika.

```

Datum : 04.05.11 [13:04]                                NAKAZNICA                                Stran : 1
ISKRAEMECO d.d. Kranj                                    Podjetje : 200
-----
Artikel : 820354846000  T3LAT3-S 3x230/430V 430/5A  Material :                               Proizvodni nalog : 81732/ 2
Pocel :                               Velikost : W20352960  Plan.datum zaključca: 28.04.2011
Spec :                               Velikost :                               količina odpreme : 300,0000
Nar./pot.(Drz): 301726/ 35 144                               Sumativna : 300,0000
Skladisce : 870  GOVONI ISKRAEMECO  Sekcije zaloge :  Zaključena količ.: 108
-----
Številka embalažne enote :
Vrsta pakiranja : box 3,4
Tovarniška številka od : 00 :
Opombe :

```

Priloga 1: Nakaznica (obvestilo iz pakirnice o zapakiranih izdelkih)

4 SPREMLJANJE NAROČILA SKOZI CELOTEN PROCES IZDELAVE

V podjetju se procesi za realizacijo proizvodov načrtujejo tako, da so izdelani proizvodi skladni z zahtevami odjemalcev, s pravnimi in z upravnimi zahtevami, zahtevami standardov in z namenom uporabe.

Pri načrtovanju novih tehnoloških procesov se upoštevajo zahteve kakovosti, varstva okolja in varstva pri delu. Posebna pozornost pri načrtovanju procesov je usmerjena na načrtovanje in spremembe aktivnosti, ki bistveno vplivajo na okolje. Med aktivnosti podjetja, ki bistveno vplivajo na okolje, spadajo proizvodnja mehanskih delov, čiščenje mehanskih elementov in podsestavov, skladiščenje in transport nevarnih snovi. Od proizvodov in materialov med bistvene uvrščamo nevarne snovi in odpadke (kisline, lužila, topila, olja emulzije in vnetljive tekočine). Med storitvami posebno pozornost posvečamo laboratorijskim dejavnostim.

Vzpostavijo in vzdržujejo se postopki za prepoznavanje morebitnih nesreč in izrednih dogodkov, za ukrepanje in za preventivno delovanje, da se preprečijo nesreče, ki negativno vplivajo na okolje. Postopki temeljijo na pregledu vseh tehnoloških postopkov proizvodne opreme instalacij in skladišč ter ugotavljanju potencialne nevarnosti za različne okoljske vidike ob morebitnih nesrečah ali drugih izrednih dogodkih. Za iztekanje nevarnih snovi in manjše lokalne požare podjetje periodično preskuša pripravljenost na morebitne izredne dogodke v procesih s povečanim tveganjem.

Za procese realizacije produktov se določijo zahteve, viri, kriteriji in izvedbena dokumentacija, tudi zapisi ali podatki o verifikaciji in validaciji procesov. Proizvodni procesi se načrtujejo vzporedno z razvojem proizvodov ali na osnovi strateških in letnih poslovnih planov, ki določajo posodobitve ali razširitev obstoječih proizvodnih zmogljivosti, glede na potrebe trga odjemalcev in poslovnih rezultatov. Kriteriji sprejemljivosti so opredeljeni v planih obvladovanja, planih kakovosti za vse izdelke, lahko jih odobri odjemalec. Pri atributivnem vzorčenju so ključne karakteristike zahtev v kriteriju sprejemljivosti »nič napak«, tako v zahtevah v podjetju kot do dobaviteljev.

Za vse proizvode se dokumentirajo proizvodni procesi v proizvodni bazi poslovnega informacijskega sistema. Posamezne operacije se dokumentirajo z operacijskimi postopki. Kontrolni plani se dokumentirajo za vse proizvode in določajo kontrolne karakteristike, kontrolne meje in kontrolno opremo ter način vzorčenja in metode preskusa.

Za specifična delovna mesta, glede tveganja za varnost in zdravje pri delu je izvedena ocena tveganja, ki se izvaja po sprejeti veljavni metodologiji za ocenjevanje tveganja. Na osnovi ocene tveganja se proži korektivne in preventivne ukrepe za odpravo oziroma zmanjšanje tveganja glede varnosti in zdravja pri delu.

4.1 NAČRTOVANJE PROCESOV ZA REALIZACIJO PROIZVODA

V podjetju se procesi za realizacijo proizvodov načrtujejo tako, da so izdelani proizvodi skladni z zahtevami odjemalcev, s pravnimi in z upravnimi zahtevami, zahtevami standardov in z namenom uporabe.

Pri načrtovanju novih tehnoloških procesov se upoštevajo zahteve kakovosti, varstva okolja in varnosti pri delu. Posebna pozornost pri načrtovanju procesov je usmerjena na načrtovanje in spremembe aktivnosti, ki bistveno vplivajo na okolje.

Postopki temeljijo na pregledu vseh tehnoloških postopkov, proizvodne opreme, inštalacij in skladišč ter na ugotavljanju potencialne nevarnosti za različne okoljske vidike ob morebitnih nesrečah ali drugih izrednih dogodkih.

Proizvodni procesi se načrtujejo vzporedno z razvojem proizvodov ali na osnovi strateških in letnih poslovnih planov, ki določajo posodobitve ali razširitev obstoječih proizvodnih zmogljivosti, glede na potrebe trga odjemalcev in poslovnih rezultatov.

Za vse proizvode se dokumentirajo proizvodni procesi v proizvodni bazi poslovnega informacijskega sistema. Posamezne operacije se dokumentirajo z operacijskimi postopki. Kontrolni plani se dokumentirajo za vse proizvode in določajo kontrolne karakteristike, kontrolne meje in kontrolno opremo ter način vzorčenja in metode preizkusa.

4.2 PROIZVODNI PROCES

Proces izdelave gotovih izdelkov – elektromehanskih oziroma elektronskih števec se najprej prične s pripravo tehnične dokumentacije števca t. i. SM-listo, katero uskladita produktni inženir, tržnik in kupec, kateri postavi svoje zahteve.

Ko je naročilo šlo skozi vse procese, je potrebno, da nabavna služba priskrbi ustrezen material za izdelavo izdelka. Nato steče proizvodni proces, – sestava ustreznih materialov v izdelek. Ko je izdelek – števec sestavljen, potuje po proizvodnem procesu do končne kontrole, kjer se izvede končna kontrola, ki jo izvede pooblaščen kontrolor končne kontrole (prevzemnik), ki je odgovoren za korektno izvajanje postopka prevzema v skladu z zgoraj navedenimi IEC standardi. Overjanje in prevzemi se izvajajo na opremi oddelka Končne kontrole. Poleg tega prevzemnik spremlja tudi spremembe v IEC standardih in skrbi za uvedbo eventualnih sprememb, predlaganih s strani zunanjih presoj.

4.3 PAKIRANJE IN TRANSPORT IZDELKOV

V proizvodnem procesu sta zelo pomembna pakiranje in transport izdelka, da je izdelek ustrezno zaščiten in primerno dostavljen naročniku.

Pri pakiranju se uporabljajo kosovna, skupinska in transportna embalaža. Glavni namen kosovne embalaže je zaščita funkcij izdelka, medtem ko ima skupinska embalaža namen povezovanja izdelkov v manjše pakete. Transportna embalaža povezuje več izdelkov v kosovni ali skupinski embalaži v transportno enoto.

Prilagojena je transportnim sredstvom, kot so prevoz s kamionom, ladjo ali letalom, skladiščenju ter napravam za pretovarjanje in interni transport.

5 VLOGA KOMUNICIRANJA V PROCESU

Komunikacija v procesu je izredno pomembna, kajti cilj komuniciranja je prenašanje informacij z ene osebe na drugo ali več oseb. Komunikacija lahko poteka na govorni ali pisni način. Za govorno komuniciranje uporabljamo različne tehnične pripomočke, kot so telefon in skype. V pisnem komuniciranju pa se poslužujemo elektronske pošte, faksa in klasične pošte.

5.1 GOVORNA KOMUNIKACIJA

Govorni način komuniciranja je ponavadi razgovor med dvema osebama ali razgovori v skupini. Običajno obsega tudi povratno informiranje ter omogoča sočasno komuniciranje z več ljudmi.

Govorno sporočilo ima vrsto prednosti. Lahko ga brž oddamo in če prejemnik podvomi, ali je sporočilo prav sprejel, lahko s povratnim informiranjem hitro odkrije napako in sprejeto sporočilo popravi.

Pri govornem komuniciranju se srečamo tudi s slabostmi, kadar si sporočilo podaja daljša vrsta ljudi. Čim več ljudi sodeluje v prenašanju sporočila, tem več je možnosti, da se bo v komuniciranju pojavila neurejenost. Sporočilo, ki doseže prejemnika, se lahko močno razlikuje od poslanega sporočila.

Kadar imamo kakšen pomemben pogovor, prosimo sogovornika, da nam to sporoči še v pisni obliki. Drugače pa si delamo zapiske, kdaj nas je kdo poklical, kaj je želel povedati ipd.

5.2 PISNA KOMUNIKACIJA

Pisno komuniciranje v današnjem svetu poteka zlasti preko računalnika – preko spletne pošte oz. e-maila. V preteklosti smo se posluževali sporočil, ki smo jih prejeli oz. pošiljali preko faksa ali klasični pošti. Pisno se izdelajo tudi zapiski o dogovorih, sklenjenih na sestankih – zapisniki itd. Tako kot pri govorni komunikaciji so tudi pri pisni komunikaciji prednosti in slabosti.

Prednosti pisnega komuniciranja so sporočila, ki so trajno in jasno zapisana in jih je mogoče tudi kasneje preverjati. Pošiljatelju in prejemniku ostaja dokumentiran zapis sporočila, ki ga lahko hranita neomejeno dolgo.

Slabosti pisnega sporočila pa se pokažejo v času. Pošiljatelj v določenem času posreduje precej več informacij kot v enakem času pisanja.

Pri govornem komuniciranju lahko prejemnik takoj reagira na sporočilo, pri pisnem pa pošiljatelj niti zagotovo ne ve ali je prejemnik dobil sporočilo in ali ga je razumel tako kot pošiljatelj želi. Komuniciranje je uspešno, če sporočilo ni le sprejeto, temveč tudi pravilno razumljeno.

5.3 BONTON TELEFONIRANJA

Telefoniranje oz. telefonska komunikacija je za današnji čas nekaj, brez česar preprosto ne gre. Telefoni so postali del našega življenja in mislim, da brez njih tako ali drugače ne moremo. Nasploh v podjetjih brez telefona poslovanje ne bi bilo mogoče.

Pri tem pa je pomembno, da poznamo določena pravila telefonske komunikacije, saj lahko drugače že s prvim stavkom otežimo celotno situacijo in s tem seveda izgubimo dragocen čas in denar.

Pri telefoniranju je pomemben prvi stik s poslovno stranko, pomembno je, kakšen vtis bomo naredili. Čeprav pri telefoniranju sogovornika nimamo pred seboj, moramo vseeno upoštevati nekaj pravil lepega vedenja.

Komuniciranje po telefonu ima prednosti in slabosti

Prednosti so:

- hitrost vzpostavitve zveze med sogovornikoma,
- nizka cena,
- hitrost povratne informacije,
- zasebnost.

Slabosti:

- omejenost na zvočne signale,
- nedokumentiranost.

Nasveti za boljše telefonsko komuniciranje:

- Ne kličite ljudi zaradi poslovnih zadev domov, raze če ste bili dogovorjeni. Vedno pa se vljudno opravičite, še posebej, če se je na telefon oglasil nekdo od domačih.
- V službi se izogibajte zasebnim pogovorom, še posebej klicem v tujino. To lahko storite le v nujnih primerih. Če ste v tuji pisarni, pa morate vedno prej vprašati, če lahko kličete.
- Kadar vas kličejo zasebno, morate pogovor hitro končati, saj bi lahko drugi bili priče vašemu zasebnemu klepetu. Predvsem pa zasedete poslovno linijo, kar je najpomembnejše.
- Če pokličete napačno številko, se na kratko opravičite in pokličete pazljivo še enkrat pravo številko. Ne sprašujte, katero številko ste dobili ali pa koga.
- Ko vam je kdo pustil sporočilo in ga niste dobili, morate to urediti s svojimi sodelavci in jim poveste, da se to ne sme potoviti, saj s tem škodujete ugledu vašega podjetja.
- Vedno morate imeti pri sebi pisalo, papir ali pa rokovnik, kar bi bilo še najbolje.
- Telefonski pogovori morajo biti hitri in razumljivi. To boste storili tako, da poveste čim več s čim manj besedami.

- Če je podjetje spremenilo številko (to velja tudi za vas), morate to čim prej urediti tako da, jo sporočite svojim sodelavcem (lahko po telefaksu). Lahko napišete tudi, npr.: Pozor! Naša/moja nova telefonska številka je ...
- Če pustite sporočilo, se morate predstaviti, povedati zakaj kličete ter telefonsko številko, kamor vas bodo poklicali nazaj.
- Po telefonu se pogovarjajte izključno o dogovorih za poslovne sestanke in o drugih poslovnih zadevah.
- Vsako podjetje ima več kot deset internih števil. Imenik s priimki naj se razmnoži po službah in oddelkih, tako da bi ga vsak delavec v podjetju imel pri sebi.
- Kadar pokličemo nekoga na mobilni telefon, ga najprej vprašamo ali motimo, saj nam morda trenutno ne more posvetiti dovolj pozornosti.
- Tudi sporočila SMS morajo biti vljudna in upoštevati jezikovna pravila.
- Telefonski pogovori (še posebno po mobilnem telefonu) naj bodo kratki in jedrnat.
- Na koncu ne pozabimo na prijazen pozdrav.
- Poslovni bonton zajema tudi, da ne smemo govoriti s polnimi usti, cmokati, smrkati ipd. (Vir: Podjetnik, nov. 2008).

6 PRIPRAVA DOKUMENTACIJE ZA IZVOZ BLAGA OZ. PRODAJO V DOMAČEM OKOLJU

Pri odpremi blaga moramo biti še posebej pozorni na pripravo dokumentacije. Glede na vrsto prodaje izdelka moramo poznati notranje in zunanjetrgovinsko poslovanje, da izdelek lahko prodamo v skladu z vsemi načeli, ki nam jih predpisuje državna zakonodaja.

V kolikor blago izvažamo, moramo preveriti, če izpolnjuje vse karakteristike. Tu gledamo, da je blago na paleti oz. v kartonu ustrezno označeno, tj. z nazivom blaga, količino ter naslovom pošiljatelja in prejemnika. Tako mora biti označena vsaka paleta, ki se prodaja, ne glede ali se vrši izvoz ali pa je prodaja v Sloveniji ali Evropski uniji.

6.1 POSLOVANJE V EUROPSKI UNIJI – CARINSKI SISTEM

Evropska unija ima 27 držav članic. Temelj za skupni trg so prost pretok blaga, storitev, oseb in kapitala. Z nastankom EU je to ozemlje postalo enoten trg, nakar se je močno povečala konkurenca, kar je prispevalo k večjemu razvoju in kvaliteti poslovanja ter znižanju cen blaga in storitev blaga.

Slika 6: Evropska unija s prikazom držav članic

Vir: <http://www.naic.edu/~pfreire/Europe.html>, 3. 11. 2011

Prednost take ureditve, tudi za Slovenijo, pri odpremi in prejemu skupnostnega blaga EU je v tem, da je postopek enostavnejši in hitrejši: ni čakanja na mejnih prehodih, ni carinske dokumentacije, ki jo sedaj nadomešča obrazec INTRASTAT.

Podatki o zunanjetrgovinski menjavi v okviru EU se zbirajo iz dveh virov:

– INTRASTAT je statistika blagovne menjave med državami članicami EU.

Zavezanci poročanja so podjetja. Pooblaščen carinski urad je Carinski urad Nova Gorica. Vir podatkov je statistični obrazec.

– EKSTRASTAT je statistika blagovne menjave držav članic EU s tretjimi državami. Vir podatkov je Enotna upravna listina (EUL).

6.3 TARIC

SKUPNA CARINSKA TARIFA

Pojem tarifa predstavlja kombinacijo nomenklature (klasifikacije proizvodov) in carinskih stopenj, določenih posameznim razredom proizvodov. Poleg tega je v tarifi zajeta tudi vsa zakonodaja EU, ki ima vpliv na višino uvoznih carinskih dajatev.

Po vzpostavitvi notranjega trga med državami Evropske unije se skupna carinska tarifa uporablja za določitev višine uvoznih dajatev za blago iz tretjih držav - nečlanic EU, ki je zajeto v kombinirani nomenklaturi.

Tarifa je skupna vsem državam članicam Evropske unije, carinske stopnje znotraj nje pa se razlikujejo po državah izvora uvoženega blaga. Konkretno to pomeni (če ne upoštevamo drugih ekonomskih dejavnikov, ki vplivajo na izvozne aktivnosti), da je izvoznik iz tretje države (tj. nečlanice EU) s carinskega vidika indiferenten med izvozom npr. v Nemčijo ali Italijo.

Iz praktičnih namenov je bila vpeljana ti. delovna tarifa - TARIC. TARIC je podatkovna baza z informacijami o vseh ukrepih (zunanjetrgovinski ukrepi države, ki se uporabljajo za uvoz in izvoz blaga, npr. nadzorni in zaščitni ukrepi, količinske omejitve ali limiti ter uvozne ali izvozne prepovedi), ki jih izvajajo carinski organi EU ob izvozu in uvozu blaga.

Uporaba TARIC podatkovne baze je brezplačna. Podatki so na voljo v 11 jezikih, na voljo pa je tudi TARIC v slovenskem jeziku. S TARIC-om upravlja Evropska komisija, Generalna direkcija za davke in carine, oddelek B5. Upravljavci TARIC-a so odgovorni za pravilno in ažurno vzdrževanje baze podatkov. Pri tem je pomembno, da nacionalne carinske uprave ne smejo popravljati napak, saj bi to lahko povzročilo nedoslednost in veliko zmedo. V primeru ugotovljenih napak v TARIC bazi so nacionalne carinske uprave dolžne te napake sporočiti Komisiji, ki jih nato odpravi.

Uporaba TARIC kod je obvezna pri carinski deklaraciji, katere namen je prosto kroženje blaga po trgu države uvoznice. Prav tako je obvezna njena uporaba v statistične namene. Vendar pa je na tem mestu treba poudariti, da TARIC koda ne predstavlja zakonske osnove (sama po sebi ni zakon) za določitev (aplikacijo) carin in drugih ukrepov trgovinske politike. Vendar pa, predvsem zaradi stalne ažurnosti

podatkov predstavlja ključni instrument za nemoteno delo carinskih organov ter posledično, za hitro opravljanje vseh carinskih postopkov.

STRUKTURA KODE

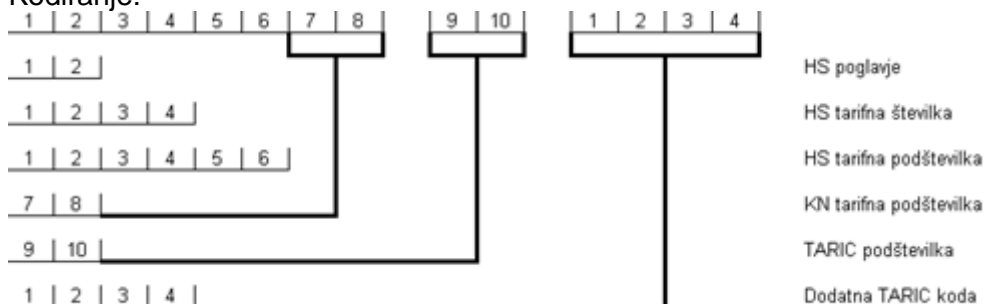
Struktura TARIC kode:

- oznaka poglavja harmoniziranega sistema (HS) (1-2),
- HS tarifna številka (1-6),
- oznaka kombinirane nomenklature (KN) (7-8),
- TARIC (9-10),
- dodatne TARIC kode (11-14), ki niso del nomenklature blaga, ampak jo dopolnjujejo. Prvo mesto opisuje tip kode (npr. "A" za antidumping).

Dodatne TARIC kode se uporabljajo v naslednjih primerih:

- antidumpinške dajatve, ki se nanašajo na določena proizvodna ali izvozna podjetja,
- uvozne dajatve so včasih odvisne od sestave blaga; z "meursing" dodatno kodo se opiše sestava nekaterih kmetijskih proizvodov. Meursing koda določa odstotke sladkorja, škroba in mlečne maščobe v proizvodu
- uvrščanje osnovnih kmetijskih proizvodov, ki se uporabijo v sestavljenih kmetijskih proizvodih,
- za označitev načina transporta - preferenčna obravnava je namreč pogojena z načinom transporta in sicer kako je bilo blago pripeljana na ozemlje EU.

Kodiranje:

VSEBINA

Kombinirana nomenklatura

Opis blaga

K opisu blaga so dodane tudi črtice, ki označujejo nivo delitve.

Nomenklatura za izvozna nadomestila

Ob izvozu nekaterih kmetijskih proizvodov lahko izvozniki iz EU zahtevajo izvozna nadomestila in v ta namen se uporablja posebna nomenklatura za izvozna nadomestila. V takem primeru se h KN (8 mest) doda 4-mestna koda – dodatna

koda za izvozna nadomestila. Opis blaga je posledično vezan na 12-mestno tarifno oznako.

Geografska območja

Geografsko območje je lahko država, skupina držav ali regija. Oznake držav in regije se uporabljajo za določanje porekla pri uvozu oziroma destinacije pri izvozu. Označene so po ISO standardu (SI-Slovenija). Oznake skupin držav se uporabljajo za združevanje držav ali regij glede na podobno carinsko obravnavo. Npr.: S GSP – skupina držav, ki so deležne ugodnosti iz splošnega sistema preferencialov. Primeri oznak skupin držav: WTO, SPGA, LOMA itd.

Ukrepi

Ukrep pomeni časovno omejeno izvajanje naloge, ki jo je treba izvesti ob uvozu blaga z določenim poreklom ali izvozu blaga na določeno destinacijo.

Med ukrepe spadajo:

- uvozne in izvozne prepovedi,
- pogoji za sprostitev blaga v promet,
- carinske stopnje,
- protidampinški in kompenzacijski (povračilni) ukrepi,
- izvozna nadomestila,
- dodatne dajatve na sladkor in mleko,
- nadzorstvo.

Uvozne dajatve, pri katerih so ukrepi za njihov izračun v veliki meri enaki ukrepom v trenutno veljavni slovenski carinski zakonodaji, so:

- carinske stopnje za tretje države (Erga omnes),
- preferencialne carinske stopnje,
- ukinitvev carine,
- tarifne kvote,
- plafoni.

Uvozne dajatve, pri katerih bo izračun bolj zapleten:

- dajatve ob uvozu sadja in zelenjave,
- uvozne dajatve na žita in riž,
- kmetijske komponente in dodatne dajatve na sladkor in moko, perutnino,
- referenčne cene za ribe.

Zakonodaja

Večina predpisov, ki pokrivajo področje carinske tarife in zunanje trgovine, so uredbe ali sklepi, ki so v TARIC-u sestavljeni iz:

- predpone (1 črka):
  C – osnutek
  R – uredba

- D – sklep,
- A – sporazum,
- I – informacija,
- J – juridikat Evropskega sodišča;
- leta izdaje predpisa (2 številki)
- številke predpisa, ki je bila objavljena v uradnem listu EU (4 številke); po tej številki iščete uredbo/sklep (regulation / decision) v EURLEX ali v CCVista.
- dodatka v številki predpisa.

UGOTAVLJANJE POREKLA BLAGA

Poreklo blaga je gospodarska nacionalnost blaga in je eden od treh temeljnih carinskih instrumentov, ki vplivajo na carinsko obravnavo ob uvozu in na višino carinskega dolga.

Evropska skupnost uporablja pravila o preferencialnem poreklu blaga za uporabo preferencialnih carinskih predpisov. V vseh preferencialnih sistemih je spoštovanje pravil o poreklu ključnega pomena za uživanje dogovorjenih carinskih ugodnosti.

Pravila o poreklu so orodje za izvajanje ukrepov trgovinske politike.

- **Preferencialno poreklo** je povezano s carinskimi ugodnostmi. Poreklo blaga se dokazuje z obrazcem EUR1, ki ga izdaja carinski organ države izvoznice.
- Poenostavitev pri potrjevanju porekla blaga je izjava pooblaščenega izvoznika, ki jo imetnik dovoljenja izstavi na svojem računu ali drugem komercialnem dokumentu, ki spremlja blago ob izvozu. Podjetje pridobi dovoljenje za poenostavitev. Pridobi status pooblaščenega izvoznika
- **Nepreferencialno poreklo** ni povezano s carinskimi ugodnostmi. Nepreferencialno poreklo blaga se dokazuje s potrdilom »Certificate of origin«, ki se izda na zahtevo kupca in je potrjen s strani Gospodarske zbornice.

Vir: http://www.carina.gov.si/si/informacije/podjetja/poreklo_bлага/preferencialno_poreklo/poenostavljeno_potrjevanje_porekla_bлага/, 23. 5. 2011

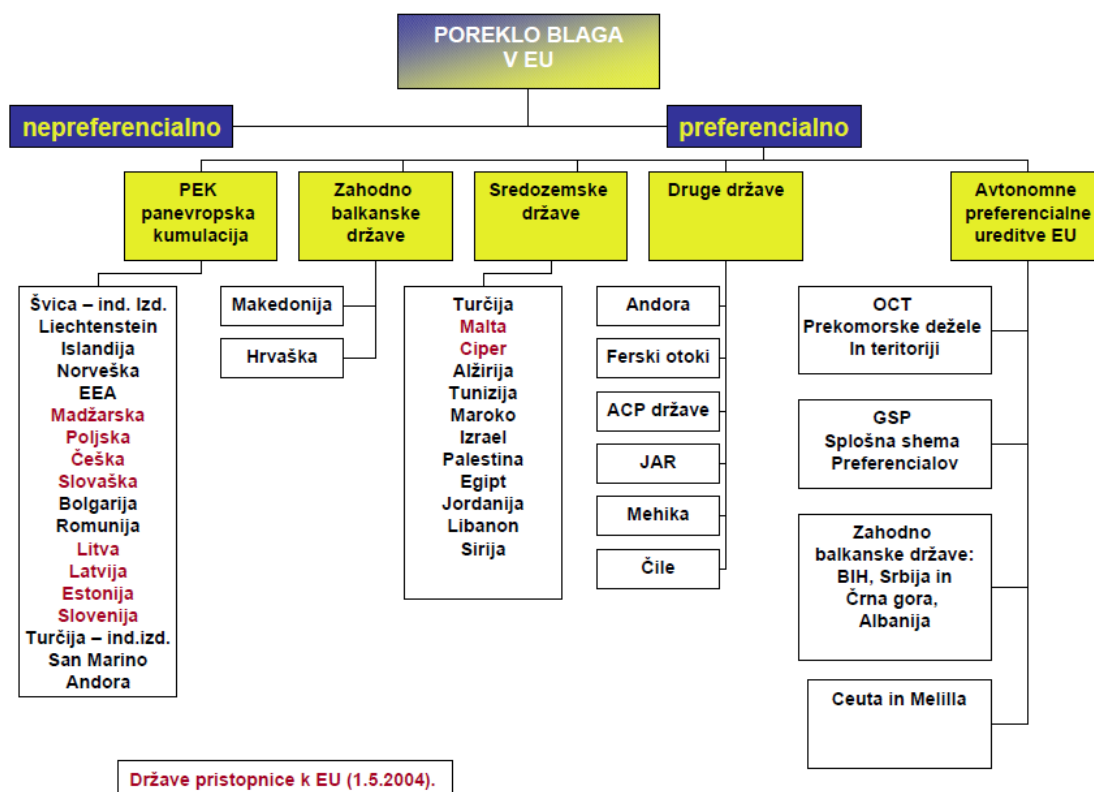
Poreklo blaga je orodje, s pomočjo katerega države najbolj učinkovito izvajajo ukrepe zunanjetrgovinske politike. Pravila, ki določajo poreklo blaga, so pomembna za pravilno delovanje sporazumov o prosti trgovini (FTA - Free Trade Agreement). Različna pravila o poreklu, ki so vgrajena v različne podpisane sporazume, predstavljajo oviro pri trgovanju.

Evropski carinski predpisi določajo dve osnovni vrsti porekla:

- **nepreferencialno poreklo** (statistično, komercialno), ki ne nudi carinskih ugodnosti ter
- **preferencialno poreklo**, ki je povezano s carinskimi ugodnostmi. V okviru pravil, ki določajo preferencialno poreklo, pa je treba ločiti med pravili, ki določajo vzajemno preferencialno obravnavo med EU in tretjimi državami in pravili, ki določajo enostransko preferencialno obravnavo s strani EU (npr. za najmanj razvite države).

Pravila o preferencialnem poreklu blaga so v evropskem prostoru zelo usklajena. Tako so pravila v različnih preferencialnih bilateralnih sporazumih različna le v členih, ki govorijo o kumulaciji (bilateralna ali diagonalna ali polna) in določilih prepovedi povračila carine (no drawback).

6.4 SHEMA POREKLA V EU

Slika 8: Shema Poreklo blaga

Vir: http://www.izvoznookno.si/Dokumenti/Poreklo_blaga/POREKLO_BLAGA-shema_porekla_EU.pdf, 3. 11. 2011

6.5 DVOJNA RABA

Slovenija je kot članica EU zavezana k upoštevanju zakonodaje Evropske skupnosti, in sicer na področju blaga z dvojno rabo z Uredbo Sveta 428/2009, ki je neposredno zavezujoča za vse članice. Uredba Sveta širi nadzor tudi na posredniške storitve in tranzit blaga z dvojno rabo. Na nacionalni ravni sta bila sprejeta:

- Zakon o nadzoru izvoza blaga z dvojno rabo (*Ur.l. RS, št. 37/2004 in 8/10*) in
- Uredba o načinu izdaje dovoljenj in potrdil ter vlogi Komisije za nadzor izvoza blaga z dvojno rabo (*Ur.l. RS, št. 34/2010*).

V skladu z Uredbo Sveta mora vsaka fizična ali pravna oseba za izvoz, prenos, nudenje tehnične pomoči in posredovanje blaga, naštetega v Prilogi I k Uredbi (str. 12 – 251 seznama blaga z dvojno rabo; seznam blaga z dvojno rabo v angleškem jeziku str. 12 – 251) in za prenos blaga znotraj EU za blago iz Priloge IV k Uredbi (str. 260 – 266), pridobiti izvozno dovoljenje.

Dovoljenje je prav tako potrebno za izvoz, prenos, nudenje tehnične pomoči in posredovanje blaga z dvojno rabo, ki ni naštetu v Prilogi I, če so izpolnjeni določeni pogoji (ti. »catch all« klavzula), skladno s 4. členom Uredbe.

Za izvoz blaga iz Priloge I, razen blaga iz Dela 2 Priloge I, velja splošno izvozno dovoljenje EU za izvoz v Avstralijo, Kanado, Japonsko, Novo Zelandijo, Norveško, Švico in ZDA. Za izvoz tega blaga v navedene države ni potrebno pridobiti izvoznega dovoljenja.

Na podlagi določb prenovljene uredbe se pod določenimi pogoji nadzira tudi tranzit z blagom z dvojno rabo iz seznama v Prilogi I.

V primeru navedenih gospodarskih aktivnosti velja, da jih ni mogoče zakonito izvesti brez ustreznega dovoljenja. Zahtevek za izdajo dovoljenja se vloži pri Ministrstvu za gospodarstvo. Vse potrebne obrazce za pridobitev dovoljenja najdete na spletni strani Ministrstva za gospodarstvo.

Ministrstvo za gospodarstvo je pripravilo tudi poljudno informacijo v zvezi z izvozom blaga z dvojno rabo v obliki priročnika in ga objavilo na svoji spletni strani.

6.6 CARINSKI STATUS BLAGA

Carinski status blaga se določa oziroma spreminja le s carinsko deklaracijo.

Skupnostno blago je blago, za katerega velja:

- da je celoti pridobljeno v Skupnosti EU ali
- je uvoženo v Skupnost in v eni od držav članic sproščeno v prost promet ali
- je pridobljeno iz blaga iz druge alineje ali iz blaga iz prve in druge alineje. Blago dobi status skupnostnega blaga, ko je v eni od držav članic sproščeno v prost promet.

Neskupnostno blago je carinsko blago, ki je podvrženo carinskim postopkom.

CARINSKA DEKLARACIJA

Spremembe pri Carinski deklaraciji, ki so stopile v veljavo s 1. majem 2004:

- enotna upravna listina (EUL), ki je nadomestila enotno carinsko listino (ECL),
- spremenjen šifrant,
- dopolnjena pravila za izpolnjevanje EUL,
- dopolnjen šifrant carinskih postopkov.

PREHODNE DOLOČBE

Prehodne določbe, ki so bile v veljavi na dan 1. maja 2004:

Skupnostno blago, ki je bilo 1. maja v razširjeni skupnosti (25 držav) v postopku

- tranzita,
  - carinskega skladiščenja,
  - predelave pod carinskim skladiščem,
  - začasnega uvoza ali
  - pasivnega oplemenitenja,
- ni bilo zavezano plačilu carine in se zanj niso uporabljali carinski ukrepi. Blago je bilo "oproščeno" carine le ob predložitvi ustreznega dokazila - EUR-1, izjava na računu, T2L, T5 ... Vendar pa je bilo treba za vse blago vložiti deklaracijo in zaključiti carinski postopek:
- s ponovnim izvozom v tretje države,
  - s sprostitevijo v prost promet ob plačilu dajatev,
  - z zunanjim (T1) tranzitom v države razširjene Skupnosti.

Pri neskupnostnem blagu so se carinski postopki zaključili po pogojih zakonodaje Skupnosti. Pri določitvi carinskega dolga so se upoštevali vrsta, količina in vrednost blaga v času, ko je bila sprejeta deklaracija za carinsko skladiščenje, če je višina dolga določena na teh podlagah in je bila deklaracija za skladiščenje sprejeta pred datumom pristopa.

Ukrep ni veljal za uvoz (v Slovenijo) iz EU, če je uvoznik razpolagal z dokazili, da ni zahteval izvoznih nadomestil (izvozna deklaracija ali izvozno dovoljenje). To pomeni, da uvoznikom, ki so imeli potrdilo, da gre za redni uvoz (potrdilo lahko dobijo od carinskega urada države izvoznice), ni bilo treba plačati carinskih dajatev.

SPROSTITEV BLAGA

Glavne spremembe pri postopku sprostitve blaga v prosti promet:

- Predpisana je obvezna uporaba predpisov Skupnosti o omejitvah in prepovedih, ki določajo tudi avtonomne stopnje in carinske oprostitve. Pri tem ukrepi ne smejo onemogočati konkurence na trgu.
- Zavarovanje dolga se mora zagotoviti v višini celotnega dolga. Na tem področju se je položaj slovenskih podjetij poslabšal, saj je bilo ob vstopu v EU zakonsko predpisano obvezno zavarovanje v višini 40 % dolga. Že pred 1. majem pa so morali špediterji dvigniti zavarovanje na 100 %.
- Rok za plačilo – splošni rok za plačilo je 10 dni (do vstopa v EU je bil 30 dni), za deklarante, ki imajo dovoljenje carine, pa je plačilni rok daljši in sicer 30 dni.

TRANZIT

- Transit skupnosti – poteka znotraj držav članic.
- Skupni transit – poteka znotraj EU in EFTE.
- Zunanji transit (T1) – neskupnostno blago v tranzitu znotraj Skupnosti.
- Notranji transit (T2) – blago skupnosti v tranzitu znotraj Skupnosti.
- NCTS – računalniško podprt postopek tranzita. Transit znotraj države članice mora biti obvezno podprt z NCTS. To pomeni, da mora biti vsaka točka evidentacije tranzita v kateri koli državi članici računalniško povezana z vsemi ostalimi (do 1. 5. 2004 je bila v Sloveniji veljavna "papirna" spremljava tranzita).
- Garancije.

(Vir:

http://www.carina.gov.si/si/informacije/podjetja/poreklo_blaga/preferencialno_poreklo/poenostavljeno_potrijevanje_porekla_blaga/, 24. 5. 2011)

AKTIVNO OPLEMENITENJE ALI ZAČASNI UVOZ

Carinski postopek aktivnega oplemenitenja omogoča, da se določeno blago uporablja na carinskem območju skupnosti v eni ali več operacijah oplemenitenja. Pri tem so omogočene določene carinske ugodnosti, kot so povračilo plačanih uvoznih dajatev, odlog plačila uvoznih dajatev za čas operacij oplemenitenja ali odpustitev plačila uvoznih dajatev za blago, ki se vrača v izvoz v nespremenjenem stanju ter za blago, nastalo v času teh operacij. Pri aktivnem oplemenitju gre za postopek z ekonomskim učinkom. Kadar se izvaja oplemenitenje po sistemu odloga, pa gre tudi za odložni postopek. Med operacijami oplemenitenja nastajajo pridobljeni proizvodi. Te operacije so lahko obdelava blaga, vključno z montažo, sestavljanjem in pritrjevanjem, predelava blaga, popravilo blaga, vključno s preureditvijo in nastavitvijo, ter uporaba določenega blaga za omogočanje ali olajšanje izdelave pridobljenih proizvodov (Vir: <http://dajatve.com/sl/component/content/46?task=view>, 21. 11. 2011).

Postopek začasnega uvoza se je moral zaključiti po pogojih Skupnosti (s ponovnim izvozom v tretje države, s sprostivjo v prost promet ali z eksternim tranzitom v države razširjene Skupnosti).

Ko je z zaključkom postopka začasnega uvoza nastal carinski dolg, je bila njegova višina določena na podlagi:

- tarifne razvrstitve (vključno s stopnjo),
  - količine,
  - carinske vrednosti in
  - porekla blaga
- in je bila carinska deklaracija sprejeta pred 1. majem 2004, so veljali za zaključek postopka začasnega uvoza vsi tisti elementi, ki so veljali pred vstopom Slovenije v EU.

PASIVNO OPLEMENITENJE ALI ZAČASNI IZVOZ

Definicija začasnega izvoza je najpogosteje, ko se skupnostno blago pošilja v dodelavo v tretje države (v postopek pasivnega oplemenitenja).

A) Izvoz

Domače blago se začasno izvozi iz carinskega območja, da bi se oplemenitilo. Proizvodi se po opravljenih postopkih vrnejo na carinsko območje in sprostijo v prost promet.

Davčni zavezanec, ki začasno izvozi blago na oplemenitenje, od vrednosti izvoženega blaga ne obračuna DDV, saj izročitev v predelavo ni promet blaga. Izvozni EUL se ne vpiše v obrazec DDV-O, saj se začasni izvoz v oplemenitenje ne šteje za izvoz..

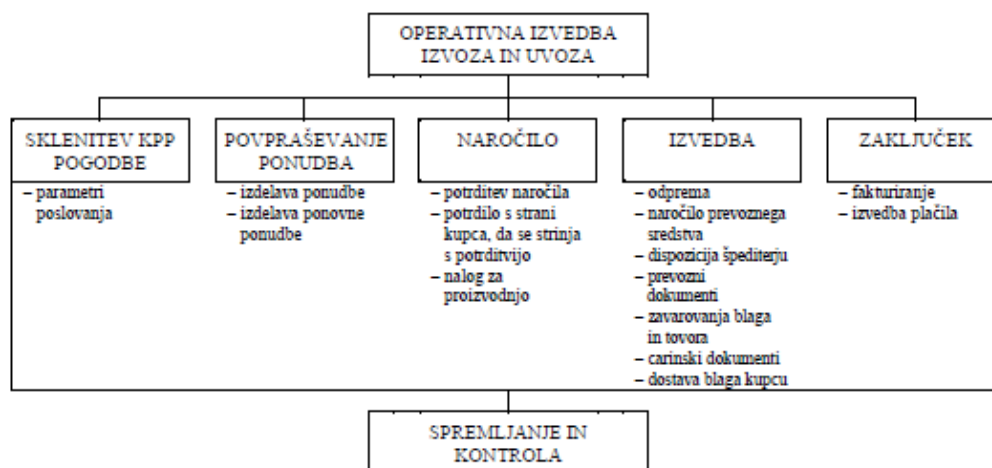
Vir: <http://www.fiser.si/default.asp?mID=sl&plD={98047e9f-0dbf-4998-bafe-c1177f202328}>, 21. 11. 2011

6.7. IZVOZNI POSEL

Praviloma se uporabljajo pri prometu blaga v okviru članic Evropske unije naslednji izrazi: dobava blaga v Skupnost in prejem blaga iz Skupnosti. V primeru prometa blaga s tretjimi državami, nečlanicami EU, pa se uporabljajo izrazi: izvoz blaga in uvoz blaga. Operativno izvedbo izvoznega posla bomo razdelili na:

- pripravo izvoznega posla (ponudba, naročilo, nalog za proizvodnjo, zavarovanje plačila, opredelitev carinske tarife, kontrola davčne številke kupca);
- izvedbo posla (priprava za odpremo, priprava dokumentov, naročilo prevoza, izbira špediterja in špediterska dispozicija, carinski postopek);
- zaključek posla (fakturiranje, podpisana dobavnica in tovorni list, reševanje morebitnih reklamacij).

Vir: Mednarodno poslovanje I. Šenk

Slika 9: Operativna izvedba izvoza in uvoza

Vir: Mednarodno poslovanje – I. Šenk

7 ORGANIZIRANJE PREVOZA

7.1 PRIPRAVA ODPREMNIH DOKUMENTOV

Glede na proces izdelave določenega izdelka nam datum, ki nam ga potrdi planska služba, služi za orientacijo, kdaj moramo začeti s procesom organiziranja prevoza in izdelavo dokumentov.

Ko dobimo iz proizvodnje oz. pakirnice nalog, da je določeno blago zapakirano, s tem dobimo informacije o teži in kubaturi pošiljke. To so podatki, s katerimi špediterju oz. prevozniku pošljemo povpraševanje o ceni transporta na destinacijo, kamor moramo pošiljko poslati. Prav tako je odvisno od paritete, kakšna je dogovorjena ob naročilu, tu je razvidno, kolikšen del transporta mora kriti prodajalec in kolikšen del kupec. Po prejetju vsaj dveh špediterskih ponudb o ceni transporta se odločimo in izberemo najugodnejšega izvajalca transporta.

7.2 ODPREMA BLAGA

Ko se s špediterjem dogovorimo o izvedbi transporta, pričnemo z izdelavo odpremnih dokumentov. Dokumenti se običajno pripravljajo na dan odpreme oz. izjemoma en dan pred odpremo.

Dokumente pripravimo s pomočjo internega programa Baan.

Najprej pošljemo v skladišče nalog za izdajo blaga – izdajnico

Slika 10: Vnos podatkov v Baan-u za izpis izdajnice

Vir: Izpis iz Baana (Informacijski sistem Iskraemeco)

IZDAJNICA
(po naročilu)

Original
Šifra:

GENERAL MANAGER
CEYLON ELECTRICITY BOARD
P O BOX 540,
50, SIR CHITTAMPALAM A GARDINER
MAWATHA
COLOMBO 02
SRI LANKA

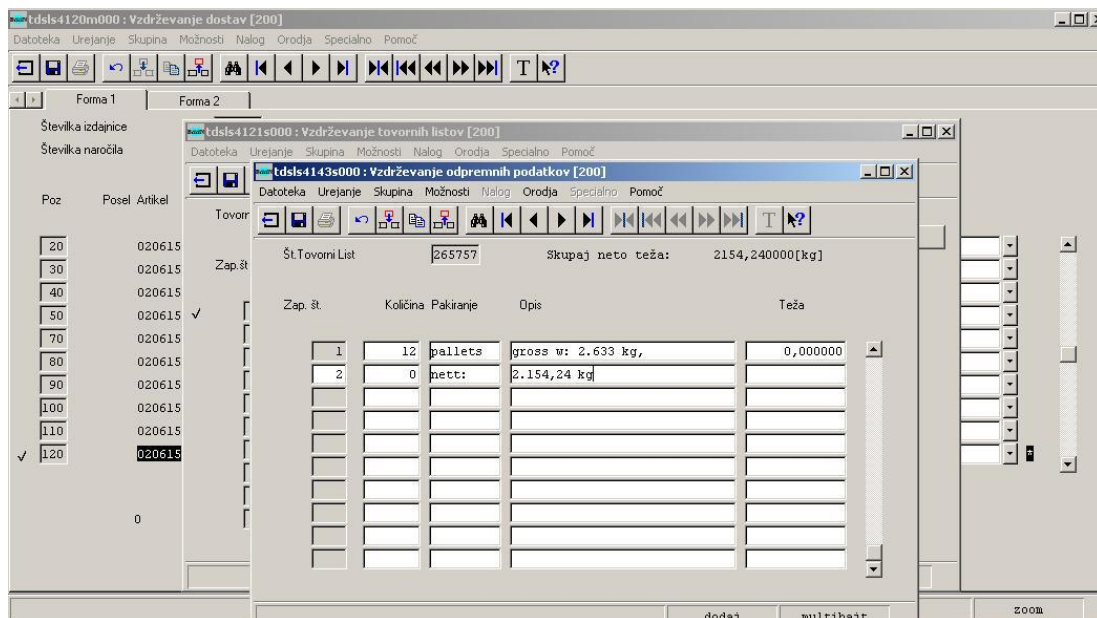
Kupec : 910702 Špediter : Datum : 16.11.11
Naro. : 301726 Referenca : Št.izd. : 84651

Skladnišče/ Lokacija	Artikel	Barva	Por./Ser.št.	Pak.	Količina	Prod.en.	Količina	Neto	Izdaja	Plan.dat.d.	Datus skl.
070/	163		16/ 3		500,00	koe	500,0000	koe	.....	12.05.2011	
			T31AT2-8 3x230/400V 300/5A				500,00	koe			
070/	163		26/ 3		300,00	koe	300,0000	koe	.....	12.05.2011	
			T31AT2-8 3x230/400V 400/5A				300,00	koe			

Priloga 2: Izdajnica

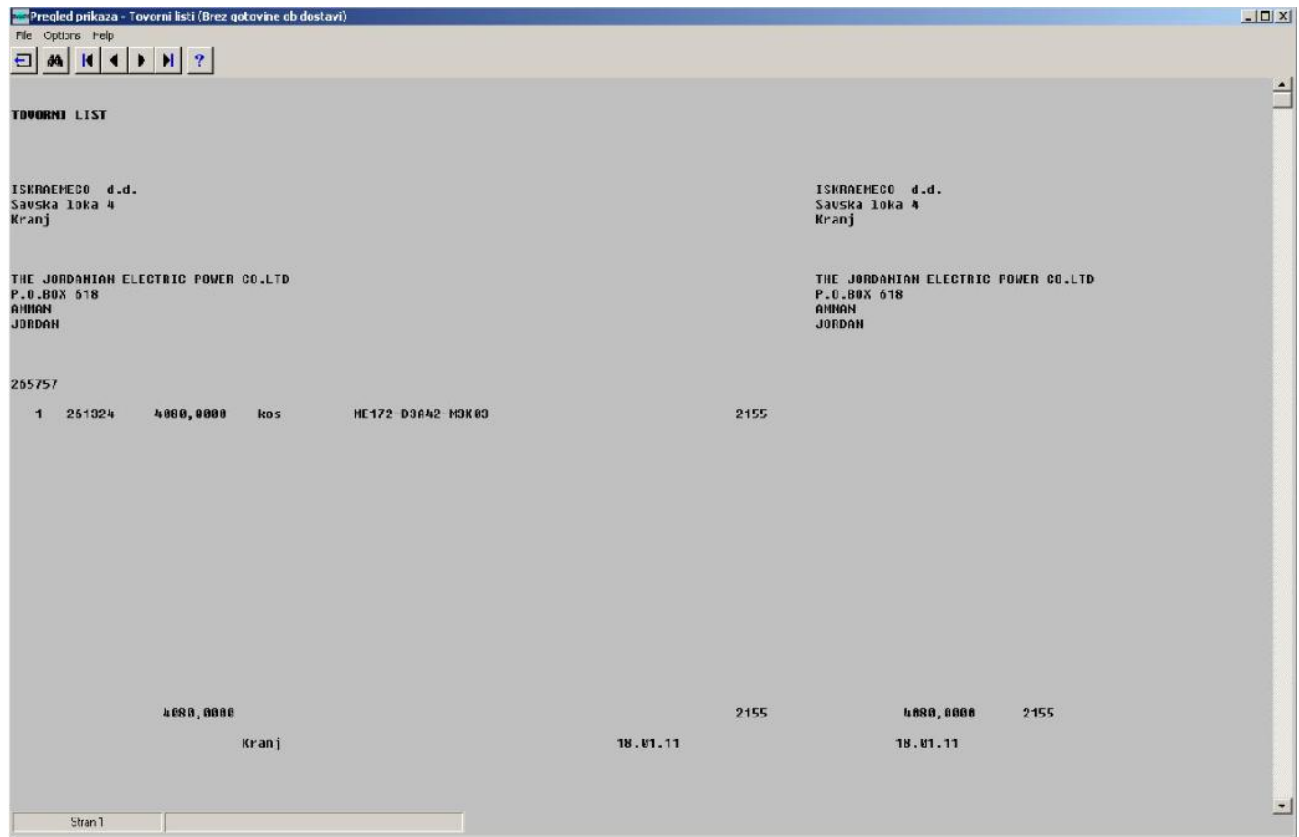
Skladiščnik potrdi izdajo blaga in s tem zmanjša zalogo v sistemu ter pripravi karton oz. paletu s točno določenimi števci na odlagalno mesto za nakladanje na kamion.

Nato se proces, ki ga opravlja referenka odvija dalje, Izdela se tovarni list, iz katerega je razvidna količina – število palet in kartonov ter točna bruto in neto teža.

Slika 11: Vnos podatkov – vzdrževanje odpremnih podatkov

Vir: Izpis iz Baana (Informacijski sistem Iskraemeco)

Slika 12: Pogled tovrnega lista

Vir: Izpis iz Baana (Informacijski sistem Iskraemeco)

Proces se nadaljuje z izpisom odpremnice. V sistem Baan moramo vnesti določene podatke, da se nam oblikuje odpremnica z ustreznimi podatki.

tdsis4403m000 : Izpis odpremnice [200]

Datoteka Urejanje Skupina Možnosti Nalog Orodja Specialno Pomoč

Forma 1 Forma 2

Izpis že izpisanih dokumentov Ne

Vnos določenih Ne

Številka izdajnice 0

Kupec

Številka naročila 261324

Računovodsko podjetje 000

Datum dostave 18.01.2011

Pot

Izpis skupne odpremnice Ne

Izpis opisov različnih izborov Da

Do

Cancel

Reports

Odpremnica

E-mail: Odpremnica

OK

Cancel

Od 0 Do 999999

261324 261324

000 999

18.01.2011 18.01.2011

Slika 13: Vnos podatkov v Baan za izpis odpremnice

Vir: Izpis iz Baana (Informacijski sistem Iskraemeco)

ISKRAEMECO

Iskraemeco d.d.
Šolska ulica 4, 4300 Kranj, Slovenija

Telefon / Phone: (+386) 4 206 40 00
Telefaks / Fax: (+386) 4 206 44 00, 206 43 90

1

INVOICE

GENERAL MANAGER
CEYLON ELECTRICITY BOARD
P O BOX 540,
50, SIR CHITTAMPALAM A GARDINER
MAMATHA
COLOMBO 02
SRI LANKA

Your order No.: Invoice No.: IRM/31101448
Kranj, 12-05-2011
Acknowledgement : 301726 VAT ID No.: SI11446340
Customer: 910702
Contact Person: Šter Marjeta, tel.:04 2064278

Item	Quantity	Unit	Description	Price	Unit Tax %	Discount	Amount EUR
Dispatch note No: 84822							
1	500,00	pc	020354993000 3 PHASE, 400V, CT OPERATED SINGLE REGISTER KWH METERS (CLASS 2) 200/5A	.....	pc	0,00	.....,00
2	300,00	pc	020354846000 3 PHASE, 400V, CT OPERATED SINGLE REGISTER KWH METERS (CLASS 2) 400/5A	.....	pc	0,00	.....,00
800 NOS. - 3 PHASE, 400V, CT OPERATED SINGLE REGISTER KWH METERS (CLASS 2) 200/5A AND 400/5A							
SHIPPING TERMS: CFR - COLOMBO, SRI LANKA (INCOTERMS 2010)							
TOTAL FOB PRICE						EUR	
FREIGHT CHARGES						EUR	
THE IMPORT LICENCE NUMBER SIL 1/77, BTN/HS CODE NO:902830.19 AND CERTIFYING THAT THE SHIPMENT AND ITS VALUE CONFORM IN ALL RESPECTS TO SUPPLIER'S PROFORMA INVOICE NO:301726 DATED 28.02.2011							
DOCUMENTARY CREDIT NUMBER: 0042007110000967 DATE OF ISSUE: 110407 BY PEOPLE'S BANK COLOMBO							
Goods							Total EUR

Oprostitev DDV po 1.a tč. 52.c1. Zakona o davku na dodano vrednost!

ISKRAEMECO Iskraemeco, d.d.
Svetla ulica 4, ANKŠ Kranj, SlovenijaTelefon / Phone: (+386) 4 200 40 00
Telefaks / Fax: (+386) 4 200 44 00, 206 43 96

1

Page 1

Invoice No.: IRH/31101448
Kranj, 12-05-2011

Item	Quantity	Unit	Description	Price	Unit	Tax %	Discount	Amount	EUR
------	----------	------	-------------	-------	------	-------	----------	--------	-----

000 311-011

Delivery data : 10 pallets gross w: 2626,00 kg
 net: 2291,00 kg
 Mode of transport: BY VESSEL
 Forward Agent:
 Parity : CFR-Incoterms COLOMBO, SRI LANKA
 Payment: IRREVOCABLE L/C AT SIGHT
 When paying please state: 910702/IRH/ 31101448
 Bank account: GORENJSKA BANKA, d.d., Bleiweisova cesta 1, 4000 KRANJ,
 SWIFT-Code: GORES12X , IBAN-Code: SI56070000000002127

ISKRAEMECO

 ISKRAEMECO
 Iskraemeco, d.d.
 Kranj

Priloga 4: Izpis prodajnega računa – Invoice

Z izpisom fakture so dokumenti pripravljene in blago se lahko odpremi na domači trg ali v države Evropske unije. V kolikor pa se blago izvažata, pa je potrebno izpisati še nalog špediterju, s katerega so razvidni podatki, to je razdelitev blaga – električnih števecov ali delov za električne števec po carinskih tarifah in vrednostih.

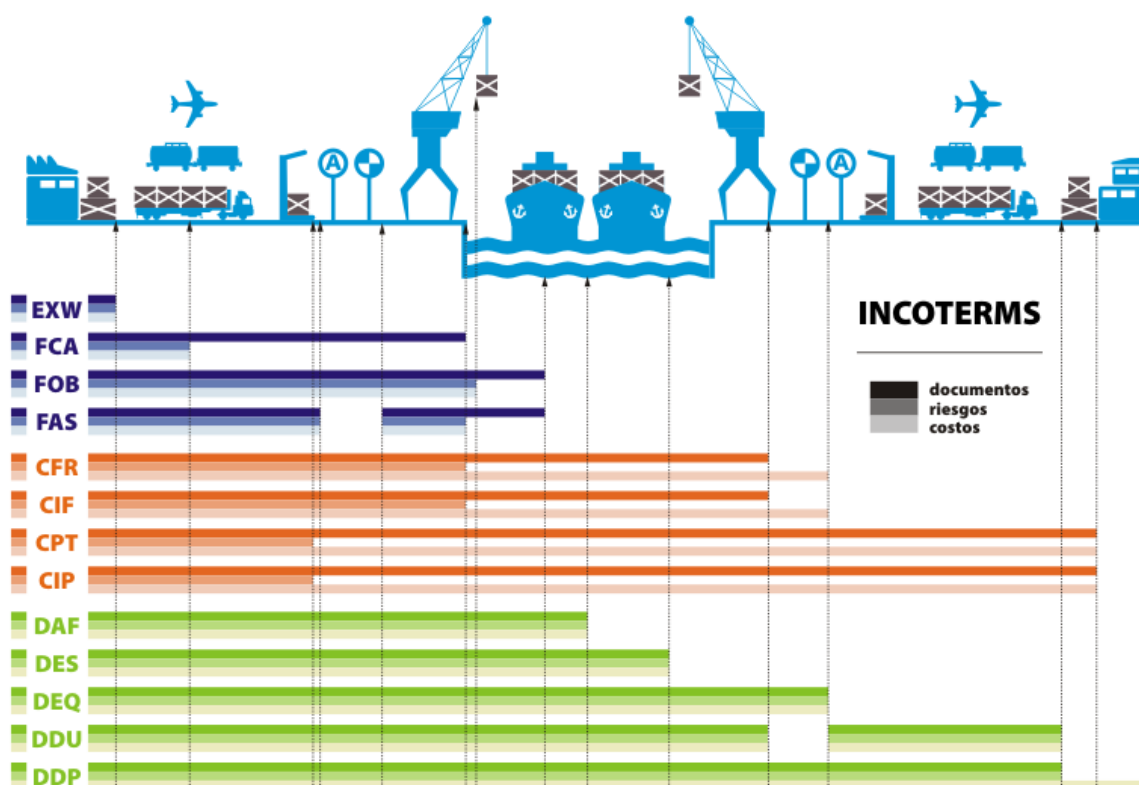
To je dokument, ki je v pomoč špediterju za izdelavo carinske dokumentacije.

- kraj izročitve blaga kupcu,
- kraj in čas prehoda nevarnosti izgube ali poškodovanja blaga s prodajalca na kupca,
- razporeditev stroškov, kot so zlasti prevoznina, zavarovalnina idr. med strankama pogodbe,
- druge pravice in obveznosti strank, npr. izvozno in uvozno carinjenje, zavarovanje blaga, sklenitev prevozne pogodbe, pakiranje blaga in podobno.

Z uporabo pravil Incoterms se izognemo negotovosti glede različnih razlag trgovinskih klavzul v različnih državah. Sklicevanje na določeno pravilo Incoterms 2010 v prodajni pogodbi namreč jasno določa posamezne obveznosti pogodbenih strank in tako zmanjšuje tveganje pravnih zapletov.

Slika 14: Shema Incoterms 2010

Vir:

http://www.google.si/imgres?imgurl=http://withfriendship.com/images/c/11095/Incoterms-image.gif&imgrefurl=http://withfriendship.com/user/kethan123/incoterms.php&usq=_AjaqZeEOH_tCqJfvZLCs1PWJ0yM=&h=565&w=780&sz=116&hl=sl&start=0&sig2=GrVSeYxQqf6IS7Ex0q3Gsg&zoom=1&tbnid=AGsi3x4WkcusaM:&tbnh=120&tbnw=166&ei=i9PvTf-EGNkr8AOc-

[cSICQ&prev=/search%3Fq%3Dincoterms%26hl%3Dsl%26sa%3DX%26biw%3D811%26bih%3D713%26t%3D713%26tm%3Dsch%26prmd%3Divns&itbs=1&iact=rc&dur=273&page=1&ndsp=15&ved=1t:429,r:0,s:0&tx=78&ty=65&biw=811&bih=713](http://www.sicq.com/search%3Fq%3Dincoterms%26hl%3Dsl%26sa%3DX%26biw%3D811%26bih%3D713%26t%3D713%26tm%3Dsch%26prmd%3Divns&itbs=1&iact=rc&dur=273&page=1&ndsp=15&ved=1t:429,r:0,s:0&tx=78&ty=65&biw=811&bih=713), 03. 11. 2011

8 PLAČILNI INSTRUMENTI IN ZAVAROVANJE PLAČIL

Poslovna praksa nam kaže, da so plačilni pogoji in izbira ustreznega plačilnega instrumenta zelo pomembni elementi vsake poslovne transakcije. Poznavanje najpomembnejših ustaljenih in standardnih plačilnih instrumentov v mednarodnem poslovanju zagotavlja podjetjem predvsem majhno tveganje pri plačilni nesposobnosti tujih poslovnih partnerjev.

8.1 PLAČILO NA ODPRT RAČUN

Plačilo na odprt račun je nedokumentarno plačilo, kar pomeni, da plačilo blaga ni vezano na izročitev blagovnih dokumentov. Ta instrument plačila je za uvoznika zelo ugoden, medtem ko za izvoznika predstavlja zelo visoko stopnjo tveganja, saj je plačilo odvisno od plačilne sposobnosti kupca. Poslovanje na odprt račun pospešuje prodajo, zavarovanje teh terjatev pa podjetju zagotavlja varnost poslovanja. Pri prodaji blaga na odprt račun lahko podjetja plačilna tveganja zavarujejo pri različnih institucijah. V Sloveniji lahko zavarujejo pri SID – Slovenski izvozni in razvojni banki d. d. Ljubljana, ki je specializirana kreditna zavarovalnica.

Vir: Mednarodno poslovanje, I. Šenk

8.2 DOKUMENTARNI AKREDITIV

Dokumentarni akreditiv ali akreditivno pismo (Letter of credit) je danes eden najbolj pogostih plačilnih instrumentov. Akreditiv je dokument, ki ga na izvoznikovo zahtevo izstavi akreditivna banka. Pomeni njeno obljubo, da bo izvozniku (akreditivnemu upravičencu) izplačala akreditivni znesek ali akceptirala menico, če bo izpolnil akreditivne pogoje. V primeru, ko mora izvoznik kot dobavitelj s predložitvijo dokumentov dokazovati, da je blago pravočasno, na dogovorjen način in po dogovorjeni kvaliteti dostavil kupcu (akreditivnemu nalagodajalcu), govorimo o dokumentarnem akreditivu. Osnovni namen akreditiva je zmanjšanje izvoznikovega plačilnega tveganja.

Vir: Mednarodno poslovanje, I. Šenk

8.3 DOKUMENTARNI INKASO

Inkaso je dokumentarni instrument. Izvoznik dostavi blago uvozniku, mu izroči blagovne dokumente in ta izročitev je vezana na takojšnjo plačilo blaga. Plačilo je lahko plačilo protivrednosti blaga, kadar je dogovorjena plačilna klavzula D/P (Documents against Payment); akceptiranje menice, kadar je plačilna klavzula

D/A (Documents against Acceptance); ali na izstavitev uvoznikovega potrdila Trust Receipt. Vsi blagovni dokumenti ostanejo v posesti banke, dokler kupec ne izvrši plačila.

Vir: Mednarodno poslovanje, I. Šenk

8.4 BANČNA GARANCIJA

Bančna garancija nima neke vnaprej predpisane oblike in vsebine. Oblika in vsebina se prilagajata značilnostim oziroma posebnostim konkretnega posla. Z zakonom je določena le obličnost, da mora biti garancija v pisni obliki. Vsebina garancije je odvisna od sestavin pogodbe, ki predstavlja temelj garancijskega posla, in mora izražati voljo obeh strank. Besedilo garancije lahko sopogodbenuka predlagata sama in ga banka samo potrdi, običajno jo sestavita ob sodelovanju bank in je sestavni del osnovne pogodbe.

Če uporabnik ne vztraja pri posebnem besedilu, uporabi banka standardnega. Priporočljivo je da pogodbeni stranki k temeljni pogodbi priložita osnutek bančne garancije, s čimer dobi pogodbeno veljavo.

Bančna garancija je ponavadi napisana v jeziku države, v kateri je izdana, ali v angleščini. Banka je praviloma ne more prevesti, če pa jo, ne odgovarja za pravilnost prevoda. V praksi se dogaja, da nalogodajalec zahteva izdajo garancije v drugem jeziku, pri tem pa banka ne odgovarja, če uporabnik garancije ne bi sprejel.

9 PRAKTIČNI PRIMER IZVEDBE IZVOZA

V nadaljevanju bo predstavljen praktičen primer priprave dokumentov za izvoz električnih števecov v Sri Lanko. Pri tem poslu je bil odprt akreditiv.

V prilogi bomo spoznali vso dokumentacijo, ki je zahtevana po akreditivu in jo je potrebno predložiti banki, katera na podlagi le-te izplača vrednost akreditiva oz. posla prodajalcu. Kupec oz. prejenik na banki prevzame dokumente, v zameno za dokumente pa mora imeti na računu vrednost zneska akreditiva, Kupec nato z originalnimi dokumenti začne urejati postopek za prevzem pošiljke iz pristanišča oz. letališča, katero pa mora carinska služba sprostiti v prost promet.

9.1 PREDSTAVITEV AKREDITIVA

Akreditivno pismo so navodila med otvoritveno banko People's Bank Colombo, Sri Lanka, ter prejemnikovo banko - Gorenjsko banko d.d. Kranj, Slovenija.

Pod točko 20 je številka akreditiva, sledi datum izdaje, ime prejemnika – kupca General Maneger, Ceylon Electricity board, Colombo, Sri Lanka,

ki je odprl akreditiv, nato pod točko 59 ime prodajalca Iskraemeco d.d. Kranj, sledi vrednost akreditiva v dogovorjeni valuti – v tem primeru euro.

Pomemben je zadnji dan odpreme, v kolikor prodajalec ugotovi, da do tega datuma ne bo uspel odpremiti blaga, mora prejemnika – kupca prositi, da na banki zaprosi za podaljšanje tega datuma. Za vsako spremembo, tj. podaljšanje oz. popravek na že izdanem akreditivu, nastanejo stroški, ki so določeni po bančnem ceniku, ter so navedeni v akreditivu.

Pod točko 45A je vpisan točen opis blaga, kateri mora biti prisoten na vseh dokumentih, ki jih zahteva akreditiv.

Pod točko 46A pa so naštetni vsi dokumenti, katere moramo predložiti banki. To so:

- račun,
- ladijski tovorni list »bill of lading«,
- certifikat o slovenskem poreklu »certificate of origin«, ki ga potrdi gospodarska zbornica,
- pakirna lista,
- certifikat proizvajalca o kvaliteti,
- dokazilo, da so bile kopije dokumentov poslane direktno na prejemnikov naslov.

Vsi zahtevani dokumenti morajo biti izdani v originalih, vsi dokumenti morajo vsebovati št. akreditiva, datum izdaje ter ime banke (zahteva pod točko 47A)

Točka 47A zahteva tudi izdajo akreditivne menice v vrednosti 85% od celotne vrednosti akreditiva. Pod točko 48A je navodilo, v kolikšnem času, od datuma odpreme na »bill of lading-u« morajo biti originalni dokumenti prezentirani prejemnikovi banki.

9.2 PRIPRAVA DOKUMENTOV

Referentka pripravi dokumente za odpremo, ko se dogovori s špediterjem, kdaj bo prevzel pošiljko. V skladišče pošlje preko računalniškega sistema Baan izdajnico, skladiščnik zmanjša zalogo, referentka kreira tovorni list, nato še odpremnico in jo preko informacijskega sistema Baan pošlje v skladišče. Odpremnica vsebuje podatke o količini materiala, številu palet ter bruto in neto teži.

Referentka nato preko informacijskega sistema VRS izbere določene palete v regalnem skladišču za odpremo, ki jih avtomatično dvigalo izskladišči, skladiščnik pa jih s pomočjo viličarja dostavi na odlagalno mesto.

Referentka nadaljuje z izdelavo dokumentov, izpiše špediterju nalog, na katerem je razvidna carinska tarifa v katero se uvrščajo večfazni električni števcji. Posel se zaključi z izpisom fakture, na kateri so podatki: naslov prejemnika, naslov dostave, če je različen od naslova prejemnika, števika in datum fakture, ki jo določi informacijski sistem Baan, kupčevo naročilo, količina, cena za kos, celotna vrednost fakture. Prav tako mora faktura vsebovati podatke o količini in teži.

Na fakturi so tudi bančni podatki, številka bančnega računa ter ime banke, kamor je potrebno fakturirani znesek nakazati.

9.3 NAKLAD BLAGA NA KAMION OZ. V KONTEJNER TER CARINJENJE

Prevoznik pride na nakladanje v podjetje po predhodem dogovoru s špediterjem.

V skladišču se začne vršiti naklad palet na kamion oz. kontejner. Istočasno pa pooblaščenka za carinske postopke prične z izdelavo carinske dokumentacije. Za izdelavo carinske deklaracije potrebuje fakturo in nalog špediterjev ter CMR – cestni tovorni list. Vse podatke vnese v carinski informacijski sistem ZZI, z vnosom vseh potrebnih podatkov se kreira carinska deklaracija MRN, nato se podatki pošljejo v carinski informacijski sistem. Ko carina potrdi pravilnost podatkov, pooblaščenka za

carinske postopke izpiše carinsko deklaracijo MRN, katero prejme skupaj s fakturo prevoznik. S temi dokumenti kontejner pelje v pristanišče Koper, kjer pošiljka zapusti Evropsko unijo.

Ko je kontejnar vkrcan na ladjo, špediter oz. ladjar prične z izdelavo ladijskega tovornega lista – »bill of lading«, kateri mora biti izpolnjen po navodilih iz akreditiva. Po izplutju ladje iz pristanišča Koper ladjar izda originale in jih pošlje pošiljatelju blaga, ki jih moramo potem še z ostalimi dokumentu po zahtevi akreditiva poslati na Gorenjsko banko.

12/04/11-06:04:57

GOREPRT1-5385-000002

2

```

----- Instance Type and Transmission -----
Original received from SWIFT
Priority : Normal
Message Output Reference : 0604 110412GORESI2XAXXX5899535935
Correspondent Input Reference : 0821 110412PSBKLKXXAXXX8971339193
----- Message Header -----
Swift Output : FIN 700 Issue of a Documentary Credit
Sender : PSBKLKXXXX
        PEOPLE'S BANK
        (HEAD OFFICE)
        COLOMBO LK
Receiver : GORESI2XXXX
        GORENJSKA BANKA D.D., KRANJ
        KRANJ SI
MUR : 0002615389
----- Message Text -----
27: Sequence of Total
    1/1
40A: Form of Documentary Credit
    IRREVOCABLE
20: Documentary Credit Number
    0042007110000967
31C: Date of Issue
    110407
40E: Applicable Rules
    UCP LATEST VERSION
31D: Date and Place of Expiry
    110624SLOVENIA
50: Applicant
    GENERAL MANAGER,
    CEYLON ELECTRICITY BOARD, P O BOX
    540,50, SIR CHITTAMPALAM A GARDINER
    MAWATHA, COLOMBO 02, SRI LANKA
59: Beneficiary - Name & Address
    ISKRAEMECO D.D.
    SAVSKA LOKA 4, 4000 KRANJ
    SLOVENIA.
32B: Currency Code, Amount
    Currency : EUR (EURO)
    Amount :
41D: Available With...By... - Name&Addr
    ANY BANK IN SLOVENIA
    BY NEGOTIATION
42C: Drafts at...
    SIGHT AS PER PAYMENT TERMS
42D: Drawee - Name & Address
    PEOPLE'S BANK
    CORPORATE BANKING DIVISION
    COLOMBO 10, SRI LANKA
43P: Partial Shipments
    PROHIBITED
43T: Transhipment
    PROHIBITED
44E: Port of Loading/Airport of Dep.
    ANY PORT IN SLOVENIA
44F: Port of Dischrge/Airport of Dest
    COLOMBO, SRI LANKA
44C: Latest Date of Shipment
    110610
45A: Descriptn of Goods &/or Services
    800 NOS. - 3 PHASE, 400V, CT OPERATED SINGLE REGISTER KWH

```

OTVORITVENA BANKA

BANKA PREJEMNIKA

ŠTEVILKA AKREDITIVA

PODATKI O PREJEMNIKU - KUPCU

PODATKI O POŠILJATELJU - PRODAJALCU

ZNESEK AKREDITIVA

NAČIN ODPREME

ZADNJI DAN ODPREME

12/04/11-06:04:57

GOREPRT1-5385-000002

3

METERS (CLASS 2) 200/5A AND 400/5A

SHIPPING TERMS : CFR - COLOMBO, SRI LANKA (INCOTERMS 2010)

46A: Documents Required

- ✓ +1) MANUALLY SIGNED COMMERCIAL INVOICE 04 FOLD SHOWING FOB VALUE AND FREIGHT CHARGES SEPARATELY, THE IMPORT LICENCE NUMBER SIL 1/77, BTN/HS CODE NO:902830.19 AND CERTIFYING THAT THE SHIPMENT AND ITS VALUE CONFORM IN ALL RESPECTS TO SUPPLIER'S PROFORMA INVOICE NO:301726 DATED 28.02.2011.
- ✓ +2) 3/3 ORIGINAL SHIPPED ON BOARD FREIGHT PREPAID BILLS OF LADING TO THE ORDER OF PEOPLE'S BANK SHOWING BENEFICIARY AS SHIPPER AND THE NAME AND ADDRESS OF APPLICANT AS THE NOTIFY PARTY. (SHORT FORM / BLANK BACK BILLS OF LADING UNACCEPTABLE)
- ✓ +3) CERTIFICATE OF SLOVENIAN ORIGIN 03 FOLD.
(COMBINED CERTIFICATE OF ORIGIN AND INVOICE ACCEPTABLE)
- ✓ +4) PACKING LIST 03 FOLD INDICATING WEIGHT AND MEASUREMENTS OF EACH PACKAGE.
- ✓ +5) MANUFACTURER'S CERTIFICATE OF QUALITY AND QUANTITY CERTIFYING THAT THE GOODS ARE IN CONFORMITY WITH APPLICANT'S SPECIFICATION.
- ✓ +6) TEST CERTIFICATE FROM THE CEYLON ELECTRICITY BOARD INSPECTING ENGINEER CERTIFYING THAT THE CONSIGNMENT IS IN COMPLIANCE WITH CEB REQUIREMENTS AND IN GOOD ORDER FOR SHIPMENT OR A LETTER AUTHORISING WAIVER OF INSPECTION, ISSUED BY THE APPLICANT. IN THE EVENT INSPECTION BY THE CEB IS WAIVED OFF, THE GOODS WILL BE ACCEPTABLE WITH THE TEST CERTIFICATE ISSUED BY AN INDEPENDENT INSPECTOR ACCEPTABLE TO THE CEB CERTIFYING THAT THE PRODUCT HAS PASSED THE ACCEPTANCE TESTS STIPULATED IN THE CEB SPECIFICATION SATISFACTORILY.
- +7) BENEFICIARY'S CERTIFICATE THAT:
  - A) DESPATCH OF COPY DOCUMENTS DIRECT TO APPLICANT BY COURIER.
  - B) THAT A COMPLETE SET OF DUPLICATE DOCUMENTS HAS BEEN SENT TO THE DGM (PLANNING AND DEVELOPMENT - REGION 1), CEYLON ELECTRICITY BOARD, P O BOX 540, COLOMBO, SRI LANKA BY AIRMAIL WITHIN 07 DAYS FROM THE DATE OF BILL OF LADING
  - C) THAT ALL PACKAGES HAVE BEEN MARKED AND ADDRESSED AS FOLLOWS:

 CEYLON ELECTRICITY BOARD
 COLOMBO, SRI LANKA
 DESCRIPTION OF CONTENTS :
 PACKAGE NO.....
 WT.GROSS
 CUBIC MEASUREMENTS :
 ORDER NO. : R1/P AND D/T/2010/84

47A: Additional Conditions

+THE NUMBER, DATE OF CREDIT AND THE NAME OF OUR BANK MUST BE QUOTED ON ALL DOCUMENTS AND DOCUMENTS SHOULD BEAR A DATE AFTER THE DATE OF THIS CREDIT.

12/04/11-06:04:57

GOREPRT1-5385-000002

4

```
+ IN THE EVENT OF DOCUMENTS SUBMITTED WITH ANY DISCREPANCY,
. A SUM OF EUR50/- WILL BE DEDUCTED FROM THE PROCEEDS.
.
+PAYMENT TERMS:
-----
CREDIT VALUE REPRESENTS 100 PCT. OF THE CFR VALUE OF THE GOODS.
. (A) 85 PCT OF THE INVOICE VALUE IS AVAILABLE
. AGAINST PRESENTATION OF THE DOCUMENTS SPECIFIED IN
. THIS CREDIT. DRAFT SHOULD BE DRAWN FOR 85 PCT. OF
. THE INVOICE VALUE.
. (B) THE BALANCE 15 PCT. IS TO BE MADE BY US UPON APPLICANT'S
. AUTHORISATION AFTER SATISFACTORY DELIVERY OF THE GOODS
. TO CEB STORES.
.
+THIS MESSAGE IS THE OPERATIVE CREDIT INSTRUMENT.
71B: Charges
ALL BANKING CHARGES OUTSIDE SRI
LANKA ARE FOR BENEFICIARY'S
ACCOUNT.
48: Period for Presentation
DOCUMENTS TO BE PRESENTED WITHIN 14
DAYS AFTER THE DATE OF ISSUE OF THE
TRANSPORT DOCUMENTS BUT WITHIN THE
VALIDITY OF THE CREDIT
49: Confirmation Instructions
WITHOUT
78: Instr to Payg/Acceptg/Negotg Bank
+PLEASE ENDORSE ALL DRAWINGS ON THE ORIGINAL LC AND FORWARD ALL
DOCUMENTS DIRECT TO PEOPLE'S BANK, CORPORATE BANKING DIVISION
NO.35, D.R.WIJEWARDENA MAWATHA, COLOMBO 10, SRI LANKA BY COURIER
SERVICE AND WE SHALL REIMBURSE YOU AS PER PAYMENT TERMS UPON
RECEIPT OF DOCUMENTS CONFORMING TO THE CREDIT TERMS.
72: Sender to Receiver Information
BENEFICIARY'S CONTACT NOS:-
TEL : (+386) 4 206 40 00
FAX : (+386) 4 206 44 08,206 43 96
----- Message Trailer -----
{CHK:2A17834BC865}
PKI Signature: MAC-Equivalent
```

Priloga 6: Dokumentarni akreditiv

ISKRAEMECO

Iskraemeco d.d.
Šuštarjeva ulica 4, 4300 Kranj, Slovenija

Telefon / Phone: (+386) 4 206 40 00
Telefaks / Fax: (+386) 4 206 44 00, 206 43 90

1

INVOICE

GENERAL MANAGER
CEYLON ELECTRICITY BOARD
P O BOX 540,
50, SIR CHITTAMPALAM A GARDINER
MAMATHA
COLOMBO 02
SRI LANKA

Your order No.: Invoice No.: IRM/31101448
Kranj, 12-05-2011
Acknowledgement : 301726 VAT ID No.: SI11446340
Customer: 910702
Contact Person: Šter Marjeta, tel.:04 2064278

Item	Quantity	Unit	Description	Price	Unit Tax %	Discount	Amount EUR
Dispatch note No: 84822							
1	500,00	pc	020354993000 3 PHASE, 400V, CT OPERATED SINGLE REGISTER KWH METERS (CLASS 2) 200/5A	.....	pc	0,00	.....,00
2	300,00	pc	020354846000 3 PHASE, 400V, CT OPERATED SINGLE REGISTER KWH METERS (CLASS 2) 400/5A	.....	pc	0,00	.....,00
800 NOS. - 3 PHASE, 400V, CT OPERATED SINGLE REGISTER KWH METERS (CLASS 2) 200/5A AND 400/5A							
SHIPPING TERMS: CFR - COLOMBO, SRI LANKA (INCOTERMS 2010)							
TOTAL FOB PRICE						EUR	
FREIGHT CHARGES						EUR	
THE IMPORT LICENCE NUMBER SIL 1/77, BTN/HS CODE NO:902830.19 AND CERTIFYING THAT THE SHIPMENT AND ITS VALUE CONFORM IN ALL RESPECTS TO SUPPLIER'S PROFORMA INVOICE NO:301726 DATED 28.02.2011							
DOCUMENTARY CREDIT NUMBER: 0042007110000967 DATE OF ISSUE: 110407 BY PEOPLE'S BANK COLOMBO							
Goods						Total EUR	

Oprostitev DDV po 1.a tč. 52.c1. Zakona o davku na dodano vrednost!

ISKRAEMECO Iskraemeco, d.d.
Sevcaška cesta 4, 4000 Kranj, SlovenijaTelefon / Phone: (+386) 4 206 40 00
Telefaks / Fax: (+386) 4 206 44 08, 206 43 96

Page 1

Invoice No.: IRM/31101448
Kranj, 12-05-2011

Item	Quantity	Unit	Description	Price	Unit Tax %	Discount	Amount EUR
------	----------	------	-------------	-------	------------	----------	------------

Delivery data : 10 pallets gross w: 2626,00 kg
nett: 2291,00 kg

Mode of transport: BY VESSEL

Forward Agent:

Parity : CFR-Incoterm COLOMBO, SRI LANKA

Payment: IRREVOCABLE L/C AT SIGHT

When paying please state: 910702/IRM/ 31101448

Bank account: GORENJSKA BANKA, d.d., Bleiweisova cesta 1, 4000 KRANJ,
SWIFT-Code: GORES12X , IBAN-Code: SI56070000000002127

The above goods shall remain in the property of Iskraemeco until full payment is made.

ISKRAEMECO

ISKRAEMECO
36 Iskraemeco, d.d.
Kranj

Priloga 7: Faktura

Marjeta Šter,

stran 44 od 57

Procesiranje in potek naročila za izdelavo števec v podjetju Iskraemeco ter izvedba izvoznega posla

EVROPSKA SKUPNOST					1 DEKLARACIJA		A URAD ODPREME/IZVOZA	
Izvod za državo odpreme/izvoza	2 Poljsejal/voznik ISKRAEMECO d.d. Savska loka 4 SI 4000 Kranj		Št. SI11446340		EX	Z	SI 001026 Izpostava Kranj 13.5.2011 MRN 11SI00102020050090	
	3 Obratni		4 Nametnice		7 Črtevnika številka 2001183302011941			
	5 Postavka 1		6 Število tovorov		9 Odgovori za plačilni promet			
	8 Prejemnik GENERAL MANAGER P O BOX 540, LK 0 MAWATHA		Št. LK		10 Prva nametnica 11 Druge kg 13 SKP			
	14 Deklaracijsko/voznik [1] Št. SI11446340 ISKRAEMECO, d.d. KRANJ SI 4000 KRANJ		15 Druge odpreme/izvoza		16 Štira akt. oznaka a SI b		17 Štira nametnice država a LK b	
	18 Registracija in država prevoznega sredstva ali odtide KP8828Z/D793KP		19 Zab. 1		20 Dobavni papir POB KOPIER SLOVENIA		21	
	21 Registracija in država aktivnega prevoznega sredstva ali prelobo meje		SI		22 Vredn. in skupni znesek računa EUR 48.720,00		23 Vredn. rač. 1.0000	
	24 Vredn. posla 1 1		25 Finančni in bančni podatki					
	26 Urad izloke SI006044		27 Blago se nahaja vna BKLSKRAEMECO					
	31 Tovar in opis blaga 10 PK PALETA, ZIMU2524430. ELŠTEVCI ZA IZM.TOK VEČFAZNI-T31AT2-S; 800 kosov		32 Zap. št. p. 1		33 Tarifna oznaka 90283019		34 Štira država porekla a SI b	
				35 Štira masa (v kg) 2.628		36 Neto masa (v kg) 2.281,000		
				37 Postopek 1000		38 Kvota		
				40 Skupna deklaracija/predložitve Y-CLE-20110513-94-00				
				41 Poslovna mreža mesta 800				
				48 Deklarirana vrednost 48720,00				
47 Obračun ojavov		Vredn. Druge		Skupni znesek:		49 Odborno plačilo		
						49 Oznaka svadilide		
				B PODATKI ZA VRAUŽBO <i>[Signature]</i>				
51 Prejeto/obradovano uradi Kraj in datum:		52 Glavni zvezanec Št.		Podpis:		C URAD OSNOVA		
53 Zavezanec na mejo za						54 Kraj in datum KRANJ, 13.5.2011		
D KONTROLA NAMEMONEGA URADA Upravitelji: A3 Poenostavljeni postopek		55 Nametnice carinske oznake številke		56 Kraj in datum KRANJ, 13.5.2011		57 Nametnice urad (in država)		
58 Oznaka		59		60		61		
62 Rok (zadnji dan):		63		64		65		
Podpis:		66		67		68		
						69 Ime, ohranek in podpis deklaranta/voznika SI11446340 ISKRAEMECO, d.d. Maja Grbec, Pooblaščenec za carinske postopke		

Priloga 8: Carinska deklaracija MRN

1 Izvod za pošiljatelja
Exemplaire de l'expéditeur

1 Pošiljatelj (popolni naslov)
Expéditeur (nom, adresse, pays) **1a) Država**

ISKRAEMECO +
11 Iskraemeco, d.d.
Kranj

2 Prejemnik (popolni naslov)
Destinataire (nom, adresse, pays) **2a) Država**

General Manager
70 30 x 540
50, ST. CHITTAMPALAH A GARDINER
SLOVENIJA
5000 Ljubljana

3a) Ime in naziv prejemnika (popolni naslov)
3b) Ime in naziv pošiljatelja (popolni naslov)

LUKA KOPER

4 Nakladatelj (očetni kraj, popolni naslov, datum)
Lieu et date de la prise en charge de la marchandise (lieu, pays, date)

ISKRAEMECO +
11 Iskraemeco, d.d.
Kranj

5 Priloge (sporne listine)
Documents annexés

6 Označilo in številna tovorilna znamka (Marques et numéros)
7 Število tovorilov (Nombre des colis)
8 Vrsta zapirane (Mode de l'emballage)
9 Vrsta blaga (Nature de la marchandise)

10 palls
electricity meter
st. kout. ZINU 2924430

10 Statistična številka (No. statistique)

11 Kozna teža, kg (Poids brut, kg)

8626 kg

12 Prostornina v m³ (Cubage en m³)

13 Pošiljateljeva navodila (za carinsko in druge postopke)
Instructions de l'expéditeur

14 Varnostna plačila (Prescriptions d'affranchissement)
 pošiljatelj/franco
 prejemnik/franco

15 Povračilo (Remboursement)

16 Prevoznik (popolni naslov)
Transporteur (nom, adresse, pays) **16a) Stat. mat. št.**

KP-68-262 **DT-93-KP**

17 Zaporedni (pod)prevozniki (popolni naslovi)
Transporteurs successifs (nom, adresse, pays)

18 Zadržki in pripombe prevoznika (glej opomba na tretji strani 3. izdanka)
Reserves et observations du transporteur

19 Posebni dogovori (Conventions particulières)

20 Ploča A zgoraj par (Tableau A en haut par)

Predmet	Pošiljatelj	V redni	Prejemnik
Predmet	Expéditeur	Normal	Le destinataire
Predmet			
Predmet			
Predmet			
Predmet			
Predmet			
Predmet			
Predmet			
Predmet			
Predmet			

21 Izdeljeno v kopju (Établie à) **13.5.2011**

22 Pošiljatelj (popolni naslov)
Signature et timbre de l'expéditeur

ISKRAEMECO +
11 Iskraemeco, d.d.
Kranj

23 Prevoznik (popolni naslov)
Signature et timbre du transporteur

T. Jakšič
Vlada Republike Slovenije
Ministrstvo za Infrastrukturo, Pomeni in Promet

24 Prejemnik (popolni naslov)
Signature et timbre du destinataire

MEDNARODNI TOVORNI LIST
LETRE DE VOITURE
INTERNATIONALE **CMR** **6280524**

Za ta prevoz veljajo:
1. Splošni pogoji in posebnosti mednarodnega prevoza blaga (CMR), brez črta na obojnici ali druge dopolnilne.
2. Splošni pogoji in posebnosti prevoza tovora.
3. Splošni pogoji in posebnosti prevoza tovora.

De transport est soumis, sous réserve de la Convention relative au contrat de transport international de marchandises par route (CMR).
1. La Convention relative au contrat de transport international de marchandises par route (CMR).
2. Conditions générales de transport international par route - imprimée au verso du présent document.

19 V primeru neskladja med različnimi vrstami polja morajo biti podatki v zvezi s vrsto priložna za opis pošiljke: razred, točko števila; na zahtevno pa tudi črna ADR.
19 En cas de marchandises dangereuses indiquées, outre la certification éventuelle à la dernière ligne du tableau, la classe, le chiffre et le cas écarté, la lettre, ADR.

19 Z debetimi črtami označen del mod. Zpisani prevozniki: **16-18-20-23**
19-21-22 Les parties encadrées de lignes grasses doivent être remplies par le transporteur: **16-18-20-23**
19-21-22 Les parties encadrées de lignes grasses doivent être remplies par le transporteur: **16-18-20-23**
19-21-22 Les parties encadrées de lignes grasses doivent être remplies par le transporteur: **16-18-20-23**

19 Izpisano na odgovornost pošiljatelja od **1-15**
19 A remplir sous la responsabilité de l'expéditeur **1-15**
19 A remplir sous la responsabilité de l'expéditeur **1-15**

Priloga 9: CMR – cestni tovorni list

ISKRAEMECO Energy Measurement and Management

GENERAL MANAGER,
CEYLON ELECTRICITY BOARD,
P O BOX 540,
50 SIR CHITTAMPALAM A GARDINER
MAWATHA, COLOMBO 02,
SRI LANKA

PACKING LIST after invoice no.: IRM/31101448 DATED: 12.05.2011

Shipment terms: CFR COLOMBO, SRI LANKA (INCOTERMS 2010)
Delivery data: 10 pallets
gross weight: 2626,00 kgs
L/C No: 0042007110000967 Date of Issue 110407
Bank: PEOPLE'S BANK, COLOMBO
Payment: sight as per payment terms

Description of goods

500 NOS - 3 PHASE, 400V, CT OPERATED SINGLE REGISTER KWH METERS (CLASS 2) 200/5A

PALL NO:	pc/pall	GROS W:	NETT W:
1-5	96	314 kg	275,00 kg
6	20	70 kg	57,00 kg

300 NOS - 3 PHASE, 400V, CT OPERATED SINGLE REGISTER KWH METERS (CLASS 2) 400/5A

SHIPPING TERMS: CFR – COLOMBO, SRI LANKA (INCOTERMS 2010)

PALL NO:	pc/pall	GROS W:	NETT W:
1-3	96	314 kg	275,00 kg
4	12	44 kg	34,00 kg

dimension: 3x 1200x760x1050 mm

Total:
10 pallets
Gross w: 2626,00 kg
Nett w: 2291,00 kg

ISKRAEMECO
38 Iskraemeco d.o.o.
Kranj

ISKRAEMECO, podjetje in spremljanje energije, d.o.o.
Šenkaška 4, SI-4000 Kranj, Slovenija
Telefon: +386 4 206 45 00
Telefax: +386 4 206 44 43
E-mail: info@iskraemeco.si

The company is registered in the Register of Companies
of District Court Kranj, Registration Number 10128860
Called-up Share Capital: 15,831,572,17 EUR

Priloga 10: Pakirna lista - Packing list

ISKRAEMECO Energy Measurement and Management

Attn: D.G.M,
(PLANNING AND DEVELOPMENT – REGION1)
CEYLON ELECTRICITY BOARD,
P.O. BOX 540,
COLOMBO,
SRI LANKA

Kranj, 02.06.2010

Subject: COPY OF DOCUMENTS FOR THE SHIPMENT AS PER
L/C no. 0042007110000967
Date of Issue 110407
PEOPLE'S BANK, COLOMBO

Dear Sirs,

Please find enclosed a copy of documents send by courier services:

- ✓ Commercial invoice no. IRM/31101448 dated 12.05.2011
- ✓ Bill of lading no. ZIMUKOP007003
- ✓ Certificate of Slovenia origin
- ✓ Packing list
- ✓ Manufacturer's certificate of quality and quantity
- ✓ Pre-shipment Inspection

Best regards,

ISKRAEMECO d.d.
Marjeta Šter / Stane Zrim

ISKRAEMECO
36 Iskraemeco d.d.
Kranj

ISKRAEMECO, podjetje in upravljanje energije, d.d.
Števanova 4, SI-4000 Kranj, Slovenija
Telefonske: +386 4 206 43 00
Telefaks: +386 4 206 44 43
E-mail: info@iskraemeco.si

The company is registered in the Register of Companies
at District Court Kranj, Registration Number 101288/00
Called-up Share Capital: 11,833,372.17 EUR

Priloga 11: Obvestilo o poslanih dokumentih

Marjeta Šter,

Procesiranje in potek naročila za izdelavo števec v podjetju Iskraemeco ter izvedba izvoznega posla

stran 48 od 57

BILL OF LADING		ZIM INTEGRATED SHIPPING SERVICES LTD		ZIM CONTAINER SERVICE	
SHIPPER / EXPORTER (NAME & ADDRESS): ISKRAEMECO D.D. BAVSKA LOKA 4 4000 KRANJ SLOVENIA			BOOKING No. KOP0295		BILL OF LADING No. ZIMUKOP007065
CONSIGNEE (NAME & ADDRESS): TO THE ORDER OF PEOPLE'S BANK			FORWARDING AGENT (NAME)		
BILL NOT NEGOTIABLE UNLESS CONTRACTED TO ORDER			POINT AND COUNTRY OF ORIGIN (FOR MERCHANT'S REFERENCE ONLY)		
NOTIFY (NAME & ADDRESS): GENERAL MANAGER CEYLON ELECTRICITY BOARD, PO BOX 540, 50, SIR CHITTAMPALAM A GARDNIER MAWATHA COLOMBO 02, SRI LANKA			COMMENTS / EXPORT OR OTHER INSTRUCTIONS: SHIPPED ON BOARD 27/05/2011		
RETAIL CARRIAGE BY (CODE)	PLACE OF RECEIPT OF GOODS * (IF CONTRACTED FOR)	PARTICULARS AS FURNISHED BY SHIPPER			
LOADING (VESSEL) *	PORT OF LOADING *				
PORT OF ORIGIN *	FINAL DESTINATION * (IF CONTRACTED FOR)				
MICHIGAN TRADER	48/E KOPER	CARGO W : TOTAL 2,626.000			
COLOMBO		1 CONT TOT. TARE : 2,292			
MKS & NOS. / CONT. NOS.	DESCRIPTION OF GOODS	WEIGHT	MEASUREMENT		
	AS PER ATTACHED LIST	KGS	M3		
		NOT NEGOTIABLE			
		AD VALOREM FREIGHT			
MERCHANT'S DECLARED VALUE OF GOODS: If Merchant enters a value, Carrier's "package" limitation of liability shall not apply and ad valorem freight will be charged (See Clause 23)		MERCHANT'S DECLARED VALUE OF GOODS:			
NOTE: Received in apparent good order and condition, unless otherwise stated herein, to shipment on board the means of transportation herein, bulk, net or gross as stated herein. The goods or packages or containers used to contain goods specified herein for carriage from the port of loading named herein to place of receipt of goods as stated herein, if contracted to, are a voyage as described and agreed by this Bill of Lading and discharge at the port of destination at least discharge: receipt thereof, if contracted for, subject to such voyage freightage or delivery being otherwise subject to the terms, conditions, limitations, conditions and clauses hereof as signed.		IN WITNESS whereof the Master or Agent of the said vessel has signed the number of original Bills of Lading stated below, as at this date and date. If this Bill of Lading is consigned to order, this shall be surrendered before delivery and the others to be void.			
The Merchant's attention is drawn to the fact that the terms of the Bill of Lading are contained on reverse side hereof and include limitations of liability in respect of loss or damage to the goods and delay. The package limitation mentioned in Clause 23 will not be applicable in the event that contents are carefully checked, bonded, valued by the Merchant prior to loading and Ad Valorem Freight is paid or contracted for. Goods carried in containers are carried in accordance with and subject to Carrier's container vessel service (see Cl. 1 overleaf) and Carrier's Container Rates and Tariffs (see Clauses 10, 11, 12 & 19 overleaf).		FREIGHT PAYABLE AT KOPER		No. OF ORIGINAL BILLS ISSUED THREE	
		PLACE AND DATE OF ISSUE KOPER on 27/05/2011			

ATTACHED LIST FOR BL: ZIMUKOP007003

VESSEL: MICHIGAN TRADER VOYAGE: 46/E LOAD PORT: KOPER

DISCHARGE PORT: COLOMBO DESTINATION:

MKS & NOS/SEAL NO	DESCRIPTION OF GOODS	WEIGHT		MEASUR	
		KG	M3		
CONT:ZIMU2924430 1 CNT SEAL: ZZZB236360 IDV29 (CYICY)	10 PALLETS 309 NOS. - 3 PHASE, 400 V, CT OPERATED SINGLE REGISTER KWH METERS (CLASS 2) 200/5 A AND 400/5A TARIFF NO.:3028.30 SHIPPING TERMS: CFR COLOMBO, SRI LANKA (INCOTERMS 2010) IRREVOCABLE DOCUMENTARY CREDIT NUMBER 004207110000967 DATE OF ISSUE 110407 FREIGHT PREPAID S.L.S.C. WEIGHT DECLARED BY SHIPPER FULL NAME, ADDRESS AND TEL. NO. OF CARRYING AGENT AT DESTINATION: STAR LANKA SHIPPING (PVT) LTD LEVEL 3, BTL SHIPPING HOUSE, 45/2, BRAYBROOKE STREET, COLOMBO - 2, SRI LANKA PHONE: (94) 11-2517800 FAX: (94) 11-2448974,2437495, 2304016 SHIPPER'S LOAD STOWAGE & COUNT CONT TARE WEIGHT: 2290	2,528.000	0.000		
	1 CONT TOT. TARE : 2,290	CARGO W :	2,528.000		

CLAUSES:

TRANSPORT EXPENSES FROM PIER TO WAREHOUSE ON
CONSIGNEES ACCOUNT AND IF CARGO TO BE DELIVERED BY
CARRIER AT PIER THEN UNSTUFFING EXPENSES FOR
CONSIGNEES ACCOUNT
FCL-FCL

SHIPPER RESPONSIBLE FOR STOWING, PACKING AND
ADEQUATELY LASHING OF CARGO INTO CONTAINER(S) FOR SEA
TRANSPORTATION

Priloga 12: Bill of lading

1. POŠILJATELJ (IME, NASLOV, DRŽAVA) CONSIGNOR (NAME, ADDRESS, COUNTRY)		№ 086097		KOPIJA COPY
ISKRAEMECO D. D, Savska loka 4 4000 Kranj SLOVENIA		ŠTEVILKA IZDAJATELJA ISSUING NUMBER		
2. PREJEMNIK (IME, NASLOV, DRŽAVA) CONSIGNEE (NAME, ADDRESS, COUNTRY)		EVROPSKA SKUPNOST EUROPEAN COMMUNITY		
GENERAL MANAGER CEYLON ELECTRICITY BOARD, P O BOX 540,50, SIR CHITTAMPALAM A GARDINER,MAWATHA, COLOMBO 02, SRI LANKA		POTRDILO O POREKLU BLAGA CERTIFICATE OF ORIGIN		
4. PODATKI O TRANSPORTU TRANSPORT DETAILS		3. DRŽAVA POREKLA COUNTRY OF ORIGIN		
BY VESSEL		SLOVENIA - EUROPEAN COMMUNITY		
5. OPOMBE REMARKS				
6. ZAPOREDNA ŠTEVILKA TOVARSKA, ŽIVANO, ŠTEVILKE, ŠTEVILKO IN VNRTE PAKETOV, OPIS BLAGA, ITEM NUMBER, MARKS, NUMBERS, NUMBER AND KIND OF PACKAGES, DESCRIPTION OF THE GOODS;		7. KOLIČINA QUANTITY		
800 NOS. - 3 PHASE, 400V, CT OPERATED SINGLE REGISTER KWH METERS (CLASS 2) 200/5A AND 400/5A SHIPPING TERMS : CFR - COLOMBO, SRI LANKA (INCOTERMS 2010) 10 PALLETS, GROSS W.: 2626,00 KG INVOICE No. IRM/31101448 DD 12.05.2010 DOCUMENTARY CREDIT NUMBER 0042007110000967 DATE OF ISSUE 110407 BY PEOPLE'S BANK COLOMBO, SRI LANKA				
8. GOSPODARSKA ZBORNIKA SLOVENIJE POTRDIJUJE, DA JE ZGORAJ NAVEDENO BLAGO PO POREKLU IZ DRŽAVE, NAVEDENE V POLJU 3. THE CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY OF SLOVENIA HEREBY CERTIFIES THAT THE GOODS DESCRIBED ABOVE ORIGINATE IN THE COUNTRY SHOWN IN BOX 3.				
<p>KRAJ IN DATUM IZDAJE, IME, PODPIS IN ŽIG PRISTOJNE SLUŽBE. PLACE AND DATE OF ISSUE, NAME, SIGNATURE AND STAMP OF THE COMPETENT AUTHORITY.</p> <p style="text-align: right;">Kranj, 27.05.2011</p> 				

Priloga 13: Certificate of origin

Drawn under PEOPLE'S BANK COLOMBO
L/C # 004200711000967
Date of issue 110407
for EUR 41.412,00

Dated Kranj, 02.05.2011

Pay at SIGHT this bill of exchange /first, second being unpaid
to the order of ISKRAEMECO D.D. SAVSKA LOKA 4, 4000 KRANJ, SLOVENIA

the sum of EUR FORTYONETHOUSANDFOURHUNDREDTWELVE 00/100

To PEOPLE'S BANK
CORPORATE BANKING DIVISION
COLOMBO 10, SRI LANKA

ISKRAEMECO
Iskraemeco, d.d.
38 Kranj
010 2484490

0-05V-02 Menica za akreditiv

Priloga 14: Akreditivna menica

ISKRAEMECO Energy Measurement and Management

Kranj, 27.05.2011

MANUFACTURER'S CERTIFICATE
OF QUALITY AND QUANTITY

L/C no. 0042007110000967
Date of Issue 110407

PEOPLE'S BANK, COLOMBO

We are certifying herewith that the goods are in conformity with applicant's specification.

ISKRAEMECO d.d.
Marjeta Šter / Stane Zrim

ISKRAEMECO
36 Iskraemeco d.d.
Kranj

ISKRAEMECO, merjenje in upravljanje energije, d.d.
Sovška ulica 4, SI-4000 Kranj, Slovenija
Telefoni: +386 4 206 40 00
Telefax: +386 4 206 44 42
E-mail: info@iskraemeco.si

The company is registered in the Register of Companies
at District Court Kranj. Registration Number 101200000
Called-up Share Capital: 15,833,572.17 EUR

Priloga 15: Manufactures certificate of qality and quantiy

ISKRAEMECO Energy Measurement and Management

Kranj, 27.05.2011

BENEFICIARY'S CERTIFICATE

L/C no. 0042007110000967
Date of Issue 110407

PEOPLE'S BANK, COLOMBO

Dear Sirs,

This is to confirm, that we have despatch,

- a) copy documents direct to applicant by courier service.
- b) complete set of duplicate documents has been sent to the

DGM,
(PLANNING AND DEVELOPMENT – REGION 1)
CEYLON ELECTRICITY BOARD,
P.O. BOX 540,
COLOMBO,
SRI LANKA

by courier within 07 days from the date of bill of lading

- c) all packages have been marked and addressed as follows:
CEYLON ELECTRICITY BOARD
COLOMBO, SRI LANKA

DESCRIPTION OF CONTENTS:

500 NOS - 3 PHASE, 400V, CT OPERATED SINGLE REGISTER KWH
METERS (CLASS 2) 200/5A
PACKAGE NO: 1 to 6
WT.GROSS: 1640,00 KG, NET: 1432,00 KG
CUBIC MEASUREMENTS: 1200x760x1050mm
ORDER NO. : R1/P AND D/T/2010/84

300 NOS - 3 PHASE, 400V, CT OPERATED SINGLE REGISTER KWH
METERS (CLASS 2) 400/5A
SHIPPING TERMS: CFR – COLOMBO, SRI LANKA (INCOTERMS 2010)
PACKAGE NO: 1 to 4
WT.GROSS: 986,00 KG, NET: 859,00 KG
CUBIC MEASUREMENTS: 1200x760x1050mm
ORDER NO. : R1/P AND D/T/2010/84

ISKRAEMECO d.o.o. Kranj
Marjeta Šter, 8000 Kranj
Teléfono: +386 4 205 40 00
Telefax: +386 4 205 44 43
E-mail: info@iskraemeco.si

ISKRAEMECO
385 Iskraemeco d.o.o.
Kranj
The company is registered in the Register of Companies
at District Court Kranj, Registration Number 100128800
Called-up Share Capital: 15,833,572.17 EUR

Priloga 16: Beneficiary certificate

10 ZAKLJUČEK

V tej diplomski nalogi smo zajeli celoten proces dela, kateremu se ne moremo izogniti pri pravilnem poslovanju v vsakem podjetju. Res je, da si vsako podjetje ustvari svoj način delovanja, s katerim si bo čim bolj olajšalo delo in s tem pravilno delovanje. Vedno pa so dobrodošle ideje in predlogi in tako lahko podjetje, ki se odloči, da bo delovalo fleksibilno uporabi določene metode dela iz nekega podjetja, ki uspešno posluje.

Skozi celoteno diplomsko nalogo smo se dotaknili veliko pomembnih tematik, na katere moramo biti pozorni vsak trenutek, če želimo da podjetje uspešno in pravilno deluje. Ves čas moramo spremljati uradne liste, kaj je novega na področju davkov in carine, kakor tudi na področju zunanje trgovine. V kolikor se pojavijo novosti, so le-te predstavljene na različnih seminarjih, katerih smo se dolžni udeležiti in potem to znaje posredovati še ostaleim zaposlenim.

Zelo pomembna pa je tudi komunikacija, tako interna kot komuniciranje s strankami domačimi in tujimi. V kolikor imamo težave pri komuniciranju v tujem jeziku, se imamo možnost udeležiti tečajev tujih jezikov.

Pomankljivosti pa so se pokazale na področju informatike.

Predlog k izboljšavi je sprejeti program, ki bo podpiral oz. združeval lotos notes in Baan in VRS ter nam s tem omogočal, da se podatki ne bi vnašali večkrat, na različnih koncih, v sistem. Prav tako naj bi ta informacijski sistem podpiral baze, da bi se avtomatsko oblikovala poročila, katere moramo posredovati različnim službam v podjetju. S tem bi si prihranili čas in delo bi bilo bolj prijazno.

LITERATURA IN VIRI

Knjige

Možina S. 1983, Izvozno poslovanje

Dr. Kenda Vladimir, I. 1992, Kako uspeti v zunaji trgovini

Turk F., I. 1996, Vodnik skozi zunanje trgovinsko poslovanje, CMI

Možina 2004 Poslovno komuniciranje

Schmitz, Pravilno telefoniranje

Dr. A. Friedl, M. Djinović, Incoterms 2010, Pravila za uporabo trgovinskih klavzul v domači in mednarodni trgovini; Gospodarska zbornica Slovenije, 2010

Poročila, interni dokumenti:

Zapiski predavanj iz predmeta:

Prodaja, dr. Rok Mencej

Nabava, dr. Rok Mencej

Mednarodno poslovanje, Ivanka Šenk - Ileršič

Poslovno pravo, dr. Andrej Fridel

Poslovno komuniciranje, T. Kosi, A. Rom

Interno gradivo Iskraemeco, Navodila o poslovanju

URL-naslov spletnih strani

<http://pogodba.net/pogodba/>

<http://www.izvozno.okno.si/>

<http://www.carina.gov.si/>

<http://www.evropa.gov.si/>

<http://www.Gzs.si/>

PRILOGE

Priloga 1: Nakaznica (obvestilo iz pakirnice o zapakiranih izdelkih)	10
Priloga 2: Izdajnica	28
Priloga 3: Odpremnica – Dispatch note	31
Priloga 4: Izpis prodajnega računa – Invoice	33
Priloga 5: Izpis naloga špediterju	34
Priloga 6: Dokumentarni akreditiv	42
Priloga 7: Faktura	44
Priloga 8: Carinska deklaracija MRN	45
Priloga 9: CMR – cestni tovorni list	46
Priloga 10: Pakirna lista - Packing list	47
Priloga 11: Obvestilo o poslanih dokumentih	48
Priloga 12: Bill of lading	50
Priloga 13: Certificate of origin	51
Priloga 14: Akreditivna menica	52
Priloga 15: Manufactures certificate of quality and quantity	53
Priloga 16: Beneficiary certificate	54

KAZALO SLIK

Slika 1: Podjetje Iskraemeco Kranj iz zraka	3
Slika 2: Proizvod Iskraemeco, Trifazni elektronski števec MT172	5
Slika 3: Proizvod Iskraemeco, Trifazni elektronski števec MT830	5
Slika 4: Vnos podatkov o kupcu v sistem Baan - vzdrževanje naročil kupcev	9
Slika 5: Vnos podatkov o artiklu v sistem Baan - vzdrževanje naročil kupca	9
Slika 6: Europska unija s prikazom držav članic	16
Slika 7: Obrazec Intrastat	17
Slika 8: Shema Poreklo blaga	22
Slika 9: Operativna izvedba izvoza in uvoza	26
Slika 10: Vnos podatkov v Baan-u za izpis izdajnice	27
Slika 11: Vnos podatkov – vzdrževanje odpremnih podatkov	28
Slika 12: Pogled tovarnega lista	29
Slika 13: Vnos podatkov v Baan za izpis odpremnice	30
Slika 14: Shema Incoterms 2010	35